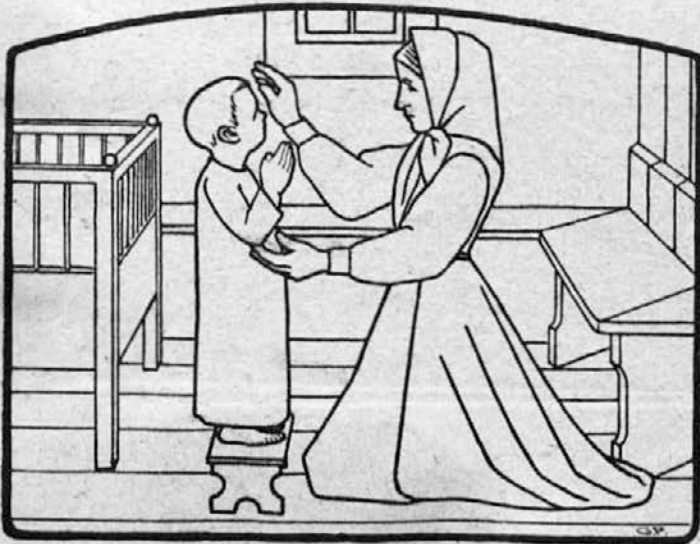

SLOVENSKI UČITELJ

Leto IX.

Št. 1.

VERI, UZGOJI IN ROKU.

OBSEG.

	Stran
„Slovenskemu Učitelju“ na pot	1
Pouk v spisju (Konferenčno poročilo) J. Ravnikar	2
Živahnost pri pouku. —lj	5
Dopisi: Iz Idrije	7
Šolske vesti	7—9
Drobtine	9
Slovstvo	11

Katehetski vestnik:

Da se spoznamo. Uredništvo	13
Catecheta fit. Katehet	14
Modri nasveti	16
Naši sestanki	17
Zgledi, uporabni pri katezezi	19
Raznoterosti	20
Spominščina	22
Katehetski pripomočki	23
Razno	24

Na ovitku:

Slovenska Šolska Matica. - S. Gregorčiča poezije. — „Vrtec“ in „Angelček“.

D. Gregorčič

Slovenski Učitelj

Glasilo slovenskih krščanskih učiteljskih
 :::: in katehetskih društev. ::::

Last „Slovenske zveze“ in „Društva slovenskih katehetov“.

Letnik IX.

V Ljubljani 15. januarja 1908.

Štev. 1.

„Slovenskemu Učitelju“ na pot.

Čas hiti in vse preraja. V novi obliki stopa danes „Slovenski Učitelj“ pred svoje sovrstnike in sovrstnice, pred vse tiste, ki se z njim vred ponašajo, da nosijo častno ime učitelja slovenske mladine. Devetič nastopa danes svojo pot. Drugačna mu je obleka, kakor je bila sicer, in drugačni so mu varuhi ob strani. Ob tej priliki je pač potrebno, da mu napišemo spremnico ali potni list . . .

V potnem listu je na prvem mestu razločno zapisano ime popotnika. Ostalo je isto, kakor doslej in že to naznanja, da ima tudi iste namene. Nekateri so mu hoteli nadeti tuje, moderne naslove, toda domače ime izraža najbolje njegovo poslanstvo. „Slovenski Učitelj“ ima predstavljati svetu pravega, vzornega krščanskega učitelja, pa naj si poučuje to ali ono stroko. In v svoji določni obliki nas spominja to ime na one svetopisemske besede: e d e n j e v a š u č i t e l j . . .

V potnem listu se tudi natančno opisujejo vse lastnosti, vsi znaki popotnika. Kaj naj rečemo o njih? Glavni njegov znak bode tudi poslej **krščansko prepričanje**, katero bode zastopal javno, pred vsem svetom. „Slovenski Učitelj“ nima namena se vtikati v dnevna, politiška vprašanja, nima biti organ kake stranke v dosego hipnih, politiških uspehov. Toda vzlic temu bode vestno presojal vse pojave na polju šolstva, vzgojstva in pouka po stalnih, krščanskih načelih. Kaj drugega je namreč se vreči v politiško vrvenje, se izpostavljati vsem nevarnostim strastnega dnevnega boja, kaj drugega določati in presojati one vplive, v katerih bivamo, se gibljemo, in živimo . . . Tudi učitelj in vzgojitelj, ki ne nastopa v javnem življenju, ki se omeji na svoj ožji delokrog mora poznati ozračje, v katerem živi, mora presojati struje, ki segajo globoko v njegovo delovanje.

Znamenja se množe, da se bode skoraj za šolo bojeval hud boj. Sedanja, nekdanj toliko proslavljena „nova šola“ ni donesla nasprotnikom vere in cerkve one koristi, ki so jo od nje pričakovali. Zato so utihnile himne, ki so jih prepevali „biseru“ naših zakonov. In prav tisti, ki so

zgradili moderno šolsko poslopje, se zdaj pripravljajo, da mu izpodneso temelje, na katerih sloni. Dvojnimi načinom pripravljajo napad. Eni očitno dvigajo ponosen prapor, na katerem je zapisano „svobodna šola“. S tem rekom mamijo duhove, ker vedo, da besede prijetno, vabljivo zvene vsem tistim, ki hrepene po svobodi. Toda njih svoboda pomeni svobodo od Boga, svobodo od njegove postave, svobodo od vsega, kar nanj spominja. To ni več svoboda, to je razbrzdanost, upor. In mladina naj bi bila vzgojena v tem duhu! — Drugi izkušajo počasi in polagoma izpodriniti iz šole vse, kar še spominja na versko vzgojo. Zato se je skoraj celo leto po načrtu v raznih mestih in deželah vodil boj proti verskim vajam v šoli. Zdaj je bila šolska molitev, zdaj obiskovanje božje službe, proti kateri so se naperili ugovori in protesti. Vse kaže, da bodo tudi v prihodnje nasprotniki zlasti tu zastavili svojo moč. Tembolj bode treba čuvati na braniku. — „Slovenski Učitelj“ ima zavest, da je v tem oziru vedno izvrševal svojo dolžnost, izvrševal jo tudi v hudih, težavnih časih. S tem večjo zavestjo nastopa danes svoj deveti letnik.

Izprva je bil glasnik, ki je klical k sebi iz vseh slovenskih pokrajin prijatelje in somišljenike, budil njih zavest, bodril njih pogum. Sedaj se zaveda, da ima za seboj mogočno četo, da je njeno glasilo, s katerim razodevajo svoje težnje, svoje zahteve. In da bi ta četa še rastla in se ojačila, to je njegova naloga v novem letu.

Pouk v spisju.

(Konferenčno poročilo.)

Učni načrt za št'rirazredne ljudske šole, v katerih se drugi deželni jezik poučuje kot obvezen predmet, nam predpisuje natančno snov in število ur za učni jezik v posameznih razredih — oziroma oddelkih. Če primerjamo število ur za učni jezik z onim za drugi deželni jezik, vidimo velikansko razliko, kajti učnemu jeziku so v 3. razredu odmerjene 4, v 4. razredu pa 3 ure; nasprotno pa je za drugi deželni jezik (pri nas za nemščino) odmerjenih v 3. razredu 8, v 4. razredu pa 7 ur na teden! Pri tako pičlem številu za učni jezik — zlasti v višjih razredih — nikakor ni mogoče tudi pri najboljši volji, učiteljevi spretnosti in marljivosti doseči povsem povoljnih uspehov v tem predmetu — posebno pa v spisju ne.

Skušnja uči, da so učni uspehi boljši po tistih šolah, kjer se ta predmet goji marljivo ter po pravih pedagoških načelih tudi v nižjih razredih, počenši torej s tem predmetom že v elementarnem razredu. Ako se predmet spolnuje pridno in skrbno v 2., oziroma v 3. razredu, je mogoče učitelju v 4. razredu z otroci z dobro podlago pouk nadaljevati in spopolnjevati tako, da bodo ti, ostavivši ljudsko šolo, mogli sami brez tuje pomoči uporabljati priučeno snov iz spisja v toliko, v kolikor jim je potrebno za življenje.

V nasprotnem slučaju pa, če učitelj zanemarja pouk v spisju takoj izpočetka v nižjih razredih, oziroma oddelkih, ne bo v višjih razredih nikoli dosegel pravega smotra in uspehi v tem predmetu so iluzorični.

Slabih uspehov v spisju pa niso vedno krivi učitelji, temuč krajevne razmere in slab materijal učencev. Najboljši učitelj in pedagog pri slabih krajevnih razmerah ne more doseči v spisju dovoljnih uspehov. Vzroki neuspešnega pouka v spisju, posebno pri nas, so: 1. revščina, 2. neredni šolski obisk, 3. oddaljenost nekaterih vasi od šole, 4. nebrižnost staršev do šole, 5. slaba nadarjenost pri otrocih in 6. pomanjkanje veselja do predmeta!

Učitelj naj pa skuša predmet urediti si tako, da bo tvarina primerna duševnim zmožnostim otrok ter prikladna razmeram dotičnega kraja.

Spisne naloge naj bodo previdno izbrane, vzete iz otroškega življenja, imajoč dobro in koristno podlago za poznejše življenje. Preobširnih in preveč spisnih nalog otrokom na deželi ne smemo dajati, posebno domačih ne!

Razni pedagogi so v novejšem času zoper domače naloge, kar odobravam popolnoma tudi jaz. Kdor je imel in ima še priliko opazovati izdelovanje domačih nalog na kmetih, je prišel gotovo z menoj vred do prepričanja, da uspehi istih niso piškavega oreha vredni. Kje tiče vzroki v tem oziru, mi ni potrebno razmotrivati, ker so sleharnemu, na kmetih delujočemu učitelju itak predobro znani.

Priporočam pa več šolskih nalog iz spisja, ki pa jih morajo otroci vedno ali po navodilu — ali v najvišjem razredu, oziroma oddelku — tudi brez navodila, samostojno izdelati. Vse šolske spisne naloge naj se spisujejo snažno, pravilno in dobro! Učiteljeva skrb bodi vedno, da se naloge marljivo popravljajo; popravke pa naj učenci prepisujejo, to pa toliko časa, da je naloga brez najmanjšega pogrška!

Priporoča se dalje, da naj bi se spisje gojilo bolje po učiteljiščih; zlasti pri javnih nastopih naj bi se gledalo malo več na ta predmet. Kako žalostno je gledati učitelja-novinca, prišedšega iz Ljubljane na kmete, pri poučevanju v spisju, ki niti ne ve, kako bi pričel in s čim bi pričel. In kdo je kriv temu nedostatku? Učiteljišče, kjer se je premalo oziralo na važnost tega predmeta. Sploh naj bi se ves pouk po učiteljiščih preosnoval tako, da bi se gledalo pri učiteljiščnikih bolj na praktično spretnost, kakor pa na vsestransko vednost!

Vsi učitelji smo v tem edini, da je spisni pouk zelo važen in imeniten predmet v ljudski šoli, smelo trdim: najvažnejši za življenje! Da bode ta pouk po šolah bolje uspeval, je potrebno povsod spoznati pravi pomen in pravo nalogo spisnega pouka. Potrebno je torej vedeti, da je spisni pouk izvrstna šola za dušne moči učencev ter obenem sredstvo, ki si ž njim okrepe, razširijo in ojačijo ter uporabljajo razna že pridobljena znanja. V spisnem pouku tiči višek vsega jezikovnega pouka in tudi vsega drugega pouka v šoli. Iz uspehov, oziroma neuspehov spoznamo, na kateri stopinji delovanja je šola, po teh se sodijo učitelj in učenci.

V dosego smotra pri spisnem pouku moramo gledati na to, da se otroci usposobijo, da lepo in pravilno pismeno izražajo svoje misli. Ako spoznamo to, kar sem omenil zdaj o pomenu, nalogi in smotru spisnega pouka, pojdemo torej na delo z vse drugačnim veseljem, z drugačno voljo in pripravo kot sicer. Naša dolžnost je torej, da to prav spoznamo, jasno vidimo pred seboj — in govorica o neuspehih bode izginila! Ako spoznamo to, bodemo gotovo iz ljubezni do tega imenitnega predmeta tudi znali poiskati snov in obliko spisnih sestavkov. Pridemo do zaključka, da nam dajejo snovi različni resnični ali pa izmišljeni dogodki in doživki iz otroškega življenja, da nam dajejo dovolj snovi berila ter tudi nazorni nauk, zemljepis, zgodovino in prirodoznanstvo.

Spreten učitelj ume snov razbrati, v njej poiskati tega, kar je otroku najzanimivejše; tak učitelj bode znal tudi sam najti vsaki snovi primerno obliko. Prepričal se bode, kedaj je treba dati učencu snov in obliko skupaj, kedaj samo snov brez označene oblike, kedaj samo obliko, da se po njej poišče snov, kedaj mora učenec s pomočjo učiteljevo iskati obojega, snovi in oblike. — Pri spisnem pouku mora biti učna pot genetična, učna oblika pa vprašajoče-razvijajoča!

Da se zboljšajo uspehi pri spisnem pouku po naših šolah, upoštevati je sledeče:

1. Tema se ravna vedno po zmožnosti učencev.
2. Spis bodi na vseh stopnjah primerno enostaven, da odgovarja oblika vsebini.
3. V 4. razredu je izražanje prosteje in raznovrstneje, da nastane pri isti temi različnost.
4. Priprava za spisni sestavek se združi v ustni. Napisovanje se vrši pred očmi učiteljevimi, torej ne kot domača naloga.
5. Vsaka naloga se pregleda in popravi.
6. Pripomni se, da je spretnost v spisju posledica jezikovnega pouka in ne samo spisnega pouka zase in da se smoter spisnega pouka ne more doseči, ako se otroci ne vadijo vsak dan.

Po teh točkah se je ravnati, ako hočemo v ljudski šoli doseči povoljnih uspehov v spisju. Omeniti mi je še, kako je obravnavati glavne oblike v spisju:

a) Napisovanje priučenega gradiva iz realnega pouka se podpre s tem, da se napišejo na desko dispozicijske točke.

b) Napisovanje vsebine berilnega sestavka se pripravlja že pri obravnavanju dotičnega berila. To se dela s posameznimi vodilnimi besedami ali s stavki, ki tvorijo ob kratkem bistveno vsebino berilnega sestavka. To se priporoča posebno za srednjo in višjo stopnjo.

c) Pretvarjanje iz vezane besede v nevezano je posebno hvaležno pri pripovedujoči snovi. Toda tudi tukaj se vrši predpriprava že pri čitanju berila. Čim višja je stopnja, tem manj se je držati tesnega besedila pesmi.

d) Opisovanje in primera se vrši po kakem zgledu ali popolnoma na novo. Tu so potrebne dispozicijske točke; paziti je tudi na menjavo izrazov.

e) Pismo je ona oblika, ki jo rabi učenec največkrat v poznejšem življenju; pri tem pokaže otrok svojo stilistično spretnost, kojo si je prisvojil v ljudski šoli. Priporoča se vsled tega velika vaja v spisovanju pisem. Paziti je posebno na ogovor v pismu in na vnanjo obliko. Obravnavanje izhaja iz konkretnih slučajev, iz njih se izvaja teorija.

f) Iz istih vzrokov se negujejo tudi obrtni in drugi sestavki, ki se naslanjajo na praktične slučaje.

Ako se bomo ravnali po navedenih točkah in če bomo imeli vedno pred očmi, da je prva in najimunitnejša podlaga spisnemu pouku v ljudski šoli učiteljeva spretnost in jasno spoznanje, kolikega pomena je uprav spisje za poznejše življenje, dosegli bomo v prihodnje sigurno boljše uspehe v tem predmetu.

J. Ravnikar.

Živahnost pri pouku.

Že staro načelo vелеva: Poučuj zanimivo! Učitelj, ki se ne zaveda te svoje dolžnosti, ni pravi učitelj, temuč je le stroj, ki se navije, da potem brez pravega življenja zdrdra melodijo, ki mu jo je vdelal njega izdelovatelj. Učitelj mora biti pri pouku poln življenja in to življenje mora preiti tudi v učence, tako da je ves pouk prešinjen živahnosti in veselega razpoloženja. Le tako je mogoče v učencih vzbuditi in ohraniti pozornost in zanimanje in uspeh nam je le takrat zagotovljen, če se otroci oklepajo pouka z vso dušo.

V čem pa obstoji živahnost pri pouku? Ali naj mar učitelj skače na odru pred svojimi učenci? Ali naj znabiti vpije, mnogo in hitro govori? Ali naj maha z rokami? Ne! Živahnost pri pouku naj bo le bolj notranja; kaže naj se v izražanju, v čuvstvovanju, v prednašanju.

Živahen učitelj ljubi primerno izpřemembo. On ne sedi vedno mirno za svojo mizo, temuč včasih tudi vstane ter stoji pred svojimi učenci, včasih hodi po šoli ter se približa temu ali onemu učencu, zlasti ako zapazi, da se koga pollašča nepazljivost. Ne gleda le v knjigo ali zvezek, temuč pogled mu je vedno obrnjen na učence. Živahen učitelj s svojim bistrim očesom takoj opazi vse, kar bi utegnilo škodovati pouku. Živahno učiteljevo oko vzdržuje živahnost tudi v učencih.

Učitelj naj v šoli ne govori zaspano in z medlim glasom ter naj se nikdar ne kaže čemernega in ozlovoljenega. Zelo napačno je tudi, ako učitelj svojim učencem to, kar jim hoče podati, le čita z enoličnim glasom. To nikakor ne pospešuje živahnosti, temuč učinkuje ravno nasprotno. Ako se učitelj ne ogiblje prav skrbno teh napak, tedaj se pač ni čuditi, ako v otrocih izgine pozornost in zanimanje; saj še odrasel človek ne mara poslušati zaspanega pripovedovalca. Učitelj bodi živahen v pripovedovanju in živahnost njegova bo brezdvomno prešla tudi v učence; z zanimanjem

bodo sledili pouku in živahno bodo odgovarjali na stavljena vprašanja. Kar kosali se bodo, kdo bo več in lepše povedal.

Govori pa tudi vedno razločno in glasno, da te vsi učenci lahko slišijo. Obenem skrbi, da te bodo vsi učenci tudi razumeli; z raznovrstnimi vprašanji se o tem najlaže prepričaš. Če pripoveduješ svojim učencem kaj takega, česar ne razumejo, bo kmalu izginila vsa pozornost in ves tvoj trud bo brezuspešen.

Kadar hočeš učencem povedati kaj posebno važnega, naj to spoznajo že na tvojem glasu in na izreki. Taki trenotki naj bodo resni, da, celo svečanostni. Nasprotno pa pouku tudi prav nič ne škoduje, ako se tuintam vplete kaka dobrovoljna, šaljiva opazka; seveda v pravi meri. To pouk zelo poživi in zmanjša utrujenost učencev.

Vsa navodila o živahnosti pri pouku pa so brezpomembna za učitelja, ki se ne zna ponižati k otroku; kajti le učitelj, ki je med otroki otrok, je živahen pri pouku. In blagor šoli in mladini, ki ima takega učitelja! Iz vsega delovanja učitelja, ki ume občevati z otroki po otročje, se spozna, da mu je poučevanje največje veselje ter da le iz ljubezni do ukaželjne mladine opravlja svoj težavni posel.

—lj

Dopisi.

Iz Idrije. Roditeljski večeri se bodo — kakor upamo — prav kmalu udomačili. Ljudstvo bo vedno bolj izpoznavalo, da tudi ono, dasi je že šoli davno odraslo, še vedno potrebuje pouka. Starše je treba poučiti, kako naj vzgajajo svoje otroke sami, treba pa jim je dati tudi navodila, kako naj uspešno podpirajo šolsko vzgojo. In kje drugje naj se starši o vsem tem pouče, kakor ravno pri roditeljskih večerih? Nikdo pa naj si ne domišljuje, da bo vse hkrati dosegel. Ne vabite staršev vsak teden ali vsak mesec k roditeljskim večerom! Zadostuje vsako leto par sestankov, a tisti dobro obiskani in s krajevnim razmeram primernim predavanjem. Toda predaleč bi zašel, ako bi hotel o tem še dalje razmotrivati, ker moj namen je danes le nakratko poročati o roditeljskem večeru, ki ga je dne 15. decembra lanskega leta priredilo učiteljstvo c. kr. rudniške dekliške ljudske šole v Idriji. Reči moramo, da je bil kljub temu, da je bil prav lep nedeljski popoldan, sestanek prav dobro obiskan. Ker je bila na dnevnem redu „Dekliška vzgoja“, zanimale so se za predavanje v prvi vrsti seveda matere, a tudi očetje niso zamudili prilike poučiti se, kako jim je vzgajati svoje hčerke.

Voditeljica gdč. M. Kavčič je v lepem nagovoru pojasnila namen roditeljskih večerov, zlasti je poudarjala potrebo vzajemnega delovanja med šolo in domom. Starši učiteljstvo mnogokrat krivo sodijo, obsojajo njegovo delovanje in ga često celo sovražijo, ker poznajo učiteljstvo le po izpovedi otrok. Toda najbolj resnicoljuben otrok ne more o učiteljevem delovanju

podati prave sodbe, ker mu v to manjka prave razsodnosti. Zato naj se starši ne ozirajo na otročje izpovedi, temuč sami naj stopijo v najtesnejši stik z učiteljstvom, in taka prilika se jim nudi ravno pri roditeljskih večerih. Popolno, toda žalostno resnico je trdila gđč. voditeljica, ko je izjavila, da je šola vedno na slabšem kakor pa dom. V šoli otrok nikdar ne sliši žaljivih besed o svojih starših, in če so še tako slabi; nasprotno pa mora doma čuti dan za dnem zabavljanje črez šolo in svojega učitelja, oziroma učiteljico.

Nato je učiteljica gđč. P. B u h v pregledno sestavljenem govoru podala mnogo migljajev, kako je treba vzgajati zlasti deklice, da bodo kdaj dobre gospodinje in vrle matere. Priporočala je posebno, naj matere skrbe, da bodo njihove hčerke delavne, snažne, sramežljive, varčne, pobožne, pokorne in resnicoljubne. Varovati jih morajo pred gizdavostjo, pred slabo družbo, odvracati od branja veri in nravnosti nevarnih knjig in časopisov, zlasti pa jih ne smejo vaditi v sladkosnednosti. Koncem svojega govora je gđč. predavateljica omenila tudi hvalo in kazen ter priporočala redko hvalo in redko kazen, a oboje naj se uporablja z največjo doslednostjo.

Če je latinski pregovor: „Semper aliquid haeret“ resničen, tedaj tudi ta roditeljski večer ni bil brezuspešen, temuč je dosegel svoj smoter.

Šolske vesti.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu je imel 30. decembra sejo, pri kateri se je udom predstavil novi predsednik c. kr. okrajni glavar g. Ekel, in jih je zagotovil, da bode vse storil, da se šolstvo povzdigne do idealne višine. Podeli se začasno služba pri Sv. Trojici učiteljici gđč. Vizin. Dvema učiteljema se je podelila primerna podpora. V Rovtahn se imenuje krainim šolskim nadzornikom g. Fr. Kogovšek, posestnik in župan. Reši se več drugih zadev in določi proračun za prihodnje leto, ki je za 700 K večji od lanskega, ker se mora za okrajno učiteljsko knjižnico določiti večja vsota. Vendar ves znesek ne bode presegal 1 odstotek zemljiškega davka. — Okrajna učiteljska konferenca bo letos najbrže v Planini.

Razpisane učiteljske službe. Na šestirazrednici v Dobrepoljah je stalno popolniti učiteljsko mesto. Prošnje do 15. januarja 1908 na c. kr. okrajni šolski svet v Kočevju. — V kamniškem okraju je stalno popolniti sledeča učna mesta: Učno mesto na dvorazrednici v

Zgornjem Tuhinju; učno mesto na tri-razrednici v Komendi in voditeljsko mesto na enorazrednici v Tunjicah. Prošnje do 15. januarja 1908 na c. kr. okr. šolski svet v Kamniku. — Na petrazrednici v Št. Vidu je stalno popolniti učno mesto. Prošnje do 19. januarja 1908 na c. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani. — Na štirirazrednici v Senožečah je stalno popolniti učno mesto. Prošnje do 25. januarja 1908 na c. kr. okrajni šolski svet v Postojni. — Na enorazrednici v Bransko-Kalu je začasno popolniti voditeljsko in učiteljsko mesto. Prošnje do 31. januarja 1908 na c. kr. okrajni šolski svet v Krškem. — Na štirirazrednici v Metliki je stalno, oziroma začasno popolniti učno mesto. Prošnje do 26. januarja 1908 na c. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju.

C. kr. deželni šolski svet kranjski je dovolil, da se uvede na štirirazrednici na Studencu (Ig) v III. in IV. razredu za celo leto nerazdeljen dopoldanski pouk. Poldnevni pouk se dovoli v II. razredu dvorazrednice v Borovcu.

Štiridesetletnico svojega službovanja je dne 16. decembra l. l. slovesno obhaja nadučitelj v Krškem gospod Juri Adlešič.

Risarski tečaj. Minister za bogočastje in nauk je dovolil, da se tudi v glavnih počitnicah leta 1908 priredi na c. kr. učiteljski v Ljubljani tečaj za nadaljno izobrazbo učiteljev občinskih ljudskih in meščanskih šol v risanju po prostejših metodah. Poučeval bode profesor zgoraj imenovanega zavoda g. Franc Suher.

Razširjenje šole. S prihodnjim šolskim letom se za en razred razširi šola v Št. Tomažu na Koroškem. — Dvo-razredno šolo dobe v Kamni Gorici. Šola se otvori dne 1. februarja t. l.

V višji plačilni razred je c. kr. deželni šolski svet kranjski pomaknil sledeče gg.: V I. plačilni razred so pomaknjeni Terezija Sterle, Ivan Smrekar, Fr. Trošt, Fran Scheschark, Viljem Gebauer, Jakob Dimnik in Slavko Flis; v II. plačilni razred: Frančiška Illerschitsch, Karel Simon, Rajko Justin, Fr. Gregorač, Fran Rus, Karel Trost, Avgusta Kolnik, Srečko Malenšek, Robert Ziegler in Josip Sedlak; v III. plačilni razred: Anton Germek, Amalija Kobau, Leopold Ferjan, Jadviga Schwickert-Lehmann, Mihael Salberger, Roza Merva, Leontina Murgel, Marija Benedek, Alojzij Novak, Marija Gantar, Ivan Zen, Fran Erker, Marija Vider, Anton Lenarčič, Marija Peče, Josip Lapajne, Evgenija Padar, Alojzij Ponikvar, Terezija Bole, Mihaela Novak, Gabriela Erker-Jereb, Valentin Mikuž, Ana Božič, Ernestina Zajec, Ana Berce-Kopač in Karolina Damianovič.

Umrl je v Mariboru vpokojeni nadučitelj g. Vincencij Kocmut. V Podčetrtku je dne 11. decembra l. l. umrl nadučitelj v p. g. Franc Slemenšek.

Dopust zaradi bolezni je dobil šolski vodja g. Jožef Samide v Smuki. Gospod Franc Lončar, provizorični učitelj v Rakitni, je dobil dopust do 1. marca t. l. Dopust zaradi bolezni sta dobila tudi nadučitelj v Lienfeldu g. Josip Windisch in šolski voditelj na Bukovici nad Škofjo Loko g. Janko Leban. Zaradi bolezni se je dovolil daljši dopust gdč. Ani Jug, učiteljici v Oseku, gdč. Rožici Bizjak v Dornbergu, gdč. Ljudmili Eržen v Ozeljanu, g. Francu Golji v Levpi in g. Alojziju Gorjupju v Banišicah.

Konec šolskega leta je na ljudskih šolah na Kranjskem določen na dan 16. julija, začetek šolskega leta pa na dan 16. septembra; le na šolah v Kranjski gori, Beli peči in Ratečah bodo šolske počitnice od 1. avgusta do 30. septembra in na šolah na Vojskem in Vrhu od 1. januarja do 28. februarja.

Avanzovanje na Goriškem. Dne 1. januarja 1908 se pomakne g. Franc Strgar, nadučitelj v Desklah, v I. plačilno vrsto; gg. Adolf Persič, učitelj pri Voglarjih, Josip Zajec, učitelj na Ligu, in gdč. Emilija Klančič, učiteljica v Podgori, v II. plačilno vrsto.

Društvo v varstvo in oskrbo otrok se v kratkem ustanovi v Idriji. Želimo mu najboljših uspehov.

Osebnosti. V IX. činovni razred je pomaknjen učitelj telovadbe na državni višji realki v Ljubljani g. Franc Brand. — Ravnateljem slovenskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici je imenovan potovalni učitelj g. Anton Štrekelj. — Učitelj na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani g. Alojzij Repič je imenovan za profesorja v IX. činovnem razredu na isti šoli. — Deželni šolski nadzornik v Trstu g. dr. Franc Swida je postal dvorni svetnik. — Deželni šolski nadzornikom v Trstu je imenovan g. dr. Franc Perschinka, sedaj profesor na Dunaju. — Suplent v Iglavi, g. Friderik Novotny, je imenovan za glavnega učitelja na mariborskem učiteljski. Za glavnega učitelja istotam je imenovan tudi vadniški učitelj g. Gabrijel Majcen.

Učiteljske izpremembe. (Kranjsko): Prestavljena sta g. Anton Germek in ga. Antonija Germek iz Sore v Komendo pri Kamniku. Za provizorično učiteljico v Spodnjem Zemuju je imenovana gdč. Marija Zakrajšek, za provizorično učiteljico na Vinici gdč. Frančiška Milavec. Za suplenta v Smuki je imenovan gospod Roman Christallnigg. Službi se je odpovedala gdč. Angela Ferlič. Za nadučitelja v Sori je imenovan bivši vodja gluhonemnice g. Janko Planecky, za suplenta v Rakitni je imenovan g. Ivan Gabrovšek. Za nadučitelja v Predosljih je imenovan definitivni učitelj g. Rudolf Zore v Komendi, za nadučitelja v Banja Loki pa učitelj g. Maks Bajc v Dobropoljah. Iz Knežakaj je prestavljen za nadučitelja v Studeno g. Božidar Fegič.

Definitivne so postale učiteljice gđč. Kornelija Koncilija v Suhorju, Uršula Mazi v Kočevju, Amalija Komotar na Vrhniki; definitivni učitelj je postal gospod Ivan Kren v Kočevju. Iz Kokre v Dovje je premeščena učiteljica gđč. Amalija Jeglič. Suplentinja pri D. M. v Polju je postala kandidatinja gđč. Ernestina Blaznik. Začasna učiteljica in voditeljica v Polšniku je postala gđč. Marija Habe. Za suplentko v Dobropoljah je prišla gđč. Marija Grahovšek; začasno vodstvo te šole je poverjeno gđč. Frančiški Žebre. Provizorični učitelj v Kočevju g. Josip Kranland pride v Lienfeld, v Izlake pri Litiji pride za provizorično učiteljico absolvirana učiteljska kandidatinja gđč. Vera Tancig. Za učiteljico v Kamni Gorici je imenovana gđč. Hermina Bukovic.

(Štajersko): Suplantom na Runči sta imenovana gg. Fran Košir in Ciril Bobič, kot suplentinja pri Veliki Nedelji je nameščena gđč. R. Majcenovič, gđč. Leonida Hercog pa na ormoški okoliški šoli. Službi sta se odpovedali gđč. Melita Preskar, učiteljica pri Veliki Nedelji, ter Milena Lazar, učiteljica na ormoški okoliški šoli. Gđč. J. Herg nadomešča obolelo učiteljico gospo Klementino Alt - Steinecker pri Sv. Tomažu.

(Koroško): Nadučitelj g. J. Paciška pride iz Pisvega v Čanjče, podučitelj g. Ivan Feinig iz Zgornjih Libuč v Tunnel, g. R. Frühling iz Dholice v Anabihl, g. Maks Wollig iz Ragerdorfa v Domačale, g. Hubert Winkler iz Domačal v Bleiberg, podučiteljica gđč. Marija Mačič iz Patergasen v Podljubelj, gđč. Katarina Vertot iz Aschberga v Dholico. Za definitivne učitelje so imenovani gg.: Jurij Derbuch v Spodnji Srednjivasi, Fr. Šmoly v Glančah, Fr. Skale na Kokovem, Peter Beutelmann v Pliberku, Gregor Bürger v Št. Jakobu, Rihard Kreuzer v Ločah, R. Millinger v Prevaljah, gđč. Ter. Kravina v Žabnicah, Ida Robin v Št. Jurju na Zili, Herm. Zablatnik v Črni, Herm. Zima v Grebinju, Marija Čarf v Št. Jakobu v Rožu, Roza Sommeregger za Prevalje.

(Goriško): Za nadomestne učiteljice so imenovane gđč. Josipina Kuntih v Oseku, Marija Trdan v Dornbergu. Ivanka Lapanje v Ozeljanu; nadomestna učitelja pa gg. Josip Lasič v Levpi in Artur Kodrič v Banjšicah.

Umirovjen je g. Jožef Ločnik, nadučitelj pri Sv. Kunigundi na Pohorju; začasno vpokojena je pa gđč. Frančiška Gonze, učiteljica na Polzeli. Upokojena je učiteljica gđč. Amalija Sedlak na Mirni.

Drobtine.

»Slovenski učitelj« se je že doslej, kolikor je bilo najbolj mogoče, ogibal člankov inotic politične vsebine, ker uredništvo ni imelo nikdar namena netiti razpor med učiteljstvom, temveč je hotelo s svojim listom pospeševati le pouk in vzgojo na verski podlagi ter gojiti vzajemnost med učiteljstvom, duhovščino in domom. Novo uredništvo pa si je to nalogo še v toliko razširilo, da bo iz lista sploh vsako politiko izključilo ter posvetilo ves tesno odmerjeni prostor edino le pedagoško-didaktičkim člankom in razpravam ter noticam, ki so v najožji zvezi s poukom in vzgojo. Z ozirom na to visoki c. kr. deželni šolski svet kranjski pač ne bo imel več povoda še nadalje vzdržavati svoječasn ukaz, da krajni šol-

ski sveti ne smejo naročiti »Slovenskega Učitelja«; trdno upamo, da bo to svojo prepoved v najkrajšem času zopet preklical. Slavne krajne šolske svete pa že sedaj prosimo, da takoj, ko dobe dovoljenje od vis. c. kr. deželnega šolskega sveta, naroče naš list.

Člani učiteljstva v državni zbornici. Gotovo zanima vsakega učitelja, koliko poslancev učiteljev je v državnem zboru. Učitelji poslanci v državni zbornici so: Fran Jaklič, izvoljen v Slov. Ljudski Stranki; Karel Seitz, socialni demokrat; Jožef Gruber, meščanski učitelj, socialni demokrat; Mart. Turnher, ljudski učitelj, krščanski socialist; Vincencij Jožef Lisý, ljudski učitelj, češki narodni socialist; Jožef Kasper, učitelj, nemški radikalec; Jožef Kadlčák, nadučitelj, če-

ški klerikalec. Poleg teh je nekaj učiteljev, ki so bili radi političnih deliktov iz službe odpuščeni, tako Mihael Petrycky, ki je sedaj urednik in socialni demokrat, Arnold Riese, urednik »Arbeiterwille«, socialni demokrat, Oton Glöckel, uradnik na Dunaju, socialni demokrat. Kakim dvajsetim poslancem je zibelka tekla v ljudskih šolah. Med temi je tudi dr. Rihard Weiskirchner, ki je sedaj zbornični predsednik. Upajmo, da imajo vsaj ti smisel za nas in da bodo podpirali učiteljske zahteve, kadar pridejo v zbornici na dnevni red.

V Nemčiji je na podlagi najnovejših podatkov 59.187 ljudskih šol z 8.924.779 učenci. V teh šolah deluje 146.540 učiteljskih moči, in sicer 124.027 učiteljev in le 22.513 učiteljic. Učiteljic je torej povprečno le okrog 15 odstotkov vsega učiteljstva. Na Saksonskem je ženskih učnih mest le 3/8 odstotkov, v Saškem Weimaru le 1/5 odstotkov in v kneževini Lippe sploh ni nobene učiteljice.

Na Bavarskem je knez - vladar dovolil, da dobe vsi učitelji in učiteljice, ki so 25 let zvesto delovali v šoli, naslov »glavni učitelj« in »glavna učiteljica«.

Dunajske šole. Na Dunaju je 485 ljudskih in meščanskih šol. Ljudskošolskih učencev je 183.451, v meščanskih šolah pa 48.745. Dečkov je 114.683 in deklic 117.513.

Otroške izjave. Kako nezanesljive so izjave otrok, ki igrajo čestokrat pri sodiščih važno vlogo, dokazuje »Bayer. Lehrerzeitung« s sledečim: Nekemu dečku, ki hodi že peto leto v šolo, je baje med poukom izginila torba iz klopi. Vse iskanje je bilo zaman, toda deček je odločno trdil, da je prinesel torbo v šolo. To so potrdili tudi trije součenci. Prvi je trdil, da ga je videl iti v šolo s torbo na hrbtu, drugi ga je videl s torbo v šoli, a tretji je videl, da je torbo položil na klop. Poslali pa so dečka domov in doma je našel torbo na stolu, kjer jo je bil pustil.

V pravdi proti bivšemu ministru Nasiju se je dokazalo, da je bilo od vsote 266.000 lir, ki jih je izkazal minister za podpore učiteljstvu, izplačanih učiteljem le 13.000 lir, ostalih 253.000 lir je izgnilo v ministrov žep.

Šleski deželni zbor je določil, da se učiteljstvu vštejeta v penzijo provizorični službeni leti pred izpitom usposobljenosti.

Šolsko in higijensko razstavo name-rava prirediti bosansko učiteljstvo v proslavo tridesetletnice vladanja Franca Jožefa v Bosni in Hercegovini.

Krajni šolski svet in ljudska šola. Najvišji sodni dvor je z razsodbo z dne 23. novembra 1907, št. 17.141, o nekem slučaju na Šleskem določil: 1. Krajni šolski svet ni juridična oseba, torej se ne more pravdati; 2. nasprotno pa ima ljudska šola značaj juridične osebe.

Odlok c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko. »Slomškova zveza« je dala vlogo na deželni šolski svet s prošnjo, naj bi se izpraznjene učiteljske službe razpisovale v strokovnem listu »Slovenski Učitelj«. Odgovor objavljamo dobesečno, kakor je došel: C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko. V Ljubljani, dne 15. decembra 1907. Št. 6494. Sklicevaje se na določbe § 24 zakona z dne 9. marca 1879, št. 13. dež. zak. obrnilo se je ondotno društvo z vlogo z dne 24. novembra 1907 na deželni šolski svet s prošnjo, naj deželni šolski svet napoti podrejene c. kr. okrajne šolske svete (c. kr. mestni šolski svet v Ljubljani), da bi se izpraznjene učiteljske službe razpisovale v prvi vrsti po § 24 navedenega zakona v strokovnem javnem listu »Slovenski Učitelj« v Ljubljani, češ, da je mesečnik »Slovenski Učitelj« sedaj edini strokovni list v slovenskem jeziku na Kranjskem za učiteljstvo. — Po predpisu § 24 navedenega zakona mora okrajni (mestni) šolski svet navedene razpise objaviti v uradnem deželnem listu in v enem ali več drugih, zlasti strokovnih javnih listih, kakor navedeno šolsko oblastvo po svojem previdenju to določi. — Ondotna prošnja javi se ob enem vsem podrejenim okrajnim šolskim svetom in mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani, s pristavkom, da imajo le-ti v lastnem delokrogu primerno ukreniti, uvaževaje vse okoliščine, ki pridejo v poštev, in dejstva, da je »Slovenski Učitelj« strokovni javni list v smislu § 24 omenjenega zakona — C. kr. deželni predsednik: Schwarz, m. p. — Častitemu društvu »Slomškova zveza« v Ljubljani.

Slovstvo.

Konferenčno poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika Ljud. Stiasny-a v Kostanjevici dne 5. junija 1907 in v Višnji Gori dne 12. junija 1907. V Ljubljani 1907. Natisnila »Učiteljska tiskarna«. Knjižica vsebuje sledeče: I. Napredek ljudskega šolstva v krškem okraju v zadnjih petih letih. a) Ljudsko šolstvo krškega okraja koncem šolskega leta 1901/2. b) Ljudsko šolstvo krškega okraja dne 31. decembra 1906.

— II. Pod ravno takim naslovom je razkazan pregled ljudskega šolstva v litijskem okraju. Vendar krški okraj litijskega daleko prekaša v napredu. V petih letih se je v krškem okraju otvorilo 20 novih šolskih poslopij. V drugih okrajih se ne otvori toliko novih šolskih poslopij v 20 letih! Število razredov je poskočilo od 69 na 92. Istotako lepo število za nekdanj zaostali okraj. Pa tudi litijski okraj se bode kmalu dvignil na višino krškega; kajti v tem okraju se pridno grade in otvarjajo nova šolska poslopja. III. Izobrazba naroda. V tem članku kaže, kako drugod, zlasti v Ameriki, skrbe za izobrazbo naroda s predavanji in javnimi knjižnicami. Potem je določenih 27 predavanj za odrasle za leto 1907, ki so se tudi skoraj vsa izvršila. Dalje priporoča skioptiška predavanja tudi v ljudski šoli. Kolikor mi je znano, so si ga nekatere šole že omislile. — Naslednji odstavek ima naslov: IV. Analiza duševnega obzorja učencev. Iz tega poizvemo, da so se v minulem šolskem letu bavili z analizo duševnega obzorja učencev vsi učitelji, ki poučujejo učence novince. Statistična tabela podaja o tem prav zanimive podatke. Zelo zanimiv je tudi odstavek: V. Disciplina. Natančno načrtana in dosledno izvedena disciplinarna pravila so najboljša sredstvo v dosedaj dobre discipline. V naslednjem odstavku: VI. »Pouk« podaja g. nadzornik za vsak učni predmet potrebnih navodil, ki bodo vsakemu učitelju dobro došla. Za učiteljsvo krškega okraja pa je še posebno uporaben pregled z naslovom: Oddajava ljudskih šol krškega okraja. Končno slede še: Teze referatov v krškem in litijskem okraju. — V 42 strani obse-

gajoči knjižici je toliko klenega zrnja, da mi ne preostaja drugega, kakor knjižico prav toplo priporočati, pa ne zato, ker jo je spisal nadzornik, ampak — šolnik. J. Štrukelj.

Slovensko - nemški Slovar. Sestavil France Kramarič. — **Deutsch - slovensches Wörterbuch.** Von Franz Kramarič. Wien und Leipzig. A. Hartleben's Verlag. V zbirki »Bibliothek der Sprachenkunde« sta izšla 95. in 96. zvezek dva prav priročna slovarčka z zgoraj navedenima naslovoma. Že dolgo smo pogrešali kaj takega in založništvo je pogodilo naše potrebe, ko je izdalo ti knjižici. Marsikomu bosta jako porabni, ker je oblika prav prikupljiva in vsebina pregledno razvrščena. V slovensko-nemški del je sestavitelj sprejel mnogo besed, ki se v pisni slovenščini ne rabijo in jih tudi Pleteršnikov Slovar nima, kakor n. pr. obuči, ankleiden; ovečiti, verewigen; jedovit, wütend; kalbrin, Stachel; kandilo, Hängelampe; ajec, Hügel; kišebran, Regenschirm itd. itd. Zakaj je to storil, mi je nedoumno; znabiti je hotel s tem pomagati onim, ki ne poznajo pravega izraza, temveč jim je znan le njihov lokalizem. Precižnjo vrednost sta si pridobili knjižici tudi radi tega, ker imajo slovenske besede potrebna naglasna znamenja, ker je pri vseh samostalnikih, nemških in slovenskih, označen spol in ker se je pri nemških besedah upošteval novi pravopis. Koncem vsakega Slovarja je še nekaj osebnih in nekaj zemljepisnih imen. Cena lično v platno vezani knjižici, 2 K 20 h, tudi ni previsoka.

—k.

Obrotno zakonoznanstvo. Sestavil H. Podkrajšek, c. kr. strokovni učitelj. Z odlokom c. kr. ministrstva za bogočastie in uk z dne 10. julija 1907, št. 22.142, odobrena učna knjiga. Založil K. Graeser in drugovi na Dunaju. Cena 1 K 20 h.

Čitanka za meščanske šole. I. del. Sestavil Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Postojni. Na Dunaju. V c. kr. zalogi šolskih knjig. 1908. Velja vezana 1 K 50 h.

Katehetski vestnik.

Da se spoznamo.

V vrsti naših cvetočih organizacij smo sicer kasno, a vendarle enkrat dospeli do cilja, ki je bil zdavnaj že zaželen.

„Društvo slovenskih katehetov“ ni le ustanovljeno, temuč že živahno deluje. Prvi uspeh našega društva, katehetski shod, ki ga je obiskalo lepo število za šolo vnetih duhovnikov, so naši listi pozdravili z nepričakovanim zadovoljstvom. Pravo, podrobno delovanje pa se ima pričeti; in k temu bo mnogo pripomoglo tudi skupno glasilo, ki bo nekak tolmač katehetskega društva.

Da je bila organizacija katehetov in mladino ljubov potrebna, o tem govoriti bi bilo odveč, saj je katehetsko gibanje doslej povsod bolj napredovalo, nego pri nas. Vsaka stvar pa, dasi dobra in potrebna, naleti brez dvoma, ne rečemo na nasprotnike, gotovo pa na take posameznike, ki jo v prvem hipu bagatelizirajo; tako sodi morda tudi marsikdo, da je „Društvo slovenskih katehetov“ bolj za „parado“, — torej nepotrebno. Na uho so semintje udarjali glasovi: „Čemu pa bo to društvo? Zopet in zopet novi stroški! V šolo moram tako kot tako, če sem v društvu, ali ne.“

Tako besedovanje zasluži le pomilovalen posmeh, kajti vsakdo ve, da je malo društev, ki bi imela tako vzvišen namen, in ki bi bila v današnjih časih tako potrebna, kot je društvo katehetov. Vzgoja mladine je prvo, a najtežavneje delo duhovskega pastirovanja; kar se pri mladini in šolski deci zanemari, se ne da navadno nič kaj nadomestiti ali popraviti. Za težavno delo mladinske izobrazbe pa je treba navdušenja, gorečnosti veselja in znanja. Vsega tega bomo iskali v katehetskem društvu, v to nam bo služil društveni list.

V vsaki pedagogiki, v vsaki pastoralki beremo, koliko priprave, koliko truda in napora zahteva poučevanje verskih resnic. Res je to; a težave so tem večje, čimmanj stika imajo veroučitelji, ki bi se morali zlasti glede tako važnega predmeta skupno posvetovati, kako doseči temveč uspeha. Prav med kateheti vlada kaj mnogolična razlika v marsikaterem oziru tako, da je neobhodno treba nekega zbližanja, neke enotnosti nekega pravca. — Beseda „katehet“ izraža ne le učitelja, ampak tudi dušnega voditelja, oznanjevalca božjih resnic, tolažitelja, svetovavca, prijatelja in vzgojevalca mladine. Za vse to pa je treba lastne vzgoje!

Med slovenskimi kateheti je mnogo priznanih strokovnjakov, ki imajo lepe zmožnosti in krasne uspehe v šoli. Toda, kaj pomaga, ker je te dobrote deležnih samo onih sto učencev, ki jim je božja previdnost naklonila tako spretnega in pripravnega kateheta. Širša javnost nima od njega nobene koristi. Zato proč s tisto škodljivo boječnostjo, ki se ji vdajajo skromni gospodje, in se izgovarjajo, „saj jaz ne znam zapisati, saj drugi bolje vedo in več znajo.“ Na dan z dobrimi katehezami, na dan z dobrimi izdelki in s koristnimi nasveti! Društveno glasilo bo odpiralo predala za vse dobro, ki se tiče verouka in vzgoje; — korist bomo pa imeli vsi katehetje, zlasti pa naša ljuba slovenska mladina. Na ta način bomo tudi obenem izpodbili ugovore onih, ki pravijo, da bo društvo koristilo samo ljubljanskim katehetom.

Društveni odbor je sklenil, prirejati mesečne sestanke katehetov. Pri teh shodih se bo razpravljalo o vsem, kar spada v katehetsko stroko: poleg kratkih predavanj se bodo izdelavale in obdelavale razne kateheze, razgovarjalo se bo o kurentnih katehetskih zadevah in potrebah. Kar se bo odobrilo, oziroma kar se bo doseglo dobrega in praktičnega, se bo objavilo v listu. Mesečni katehetski sestanek bo vedno naznanjen v „Slovencu“, da se ga bodo lahko udeleževali tudi društveni člani, ki delujejo izven Ljubljane.

„Društvo slovenskih katehetov“ bo skrbelo, da se bodo po vrednosti in pravično ocenjevale katehetske pomožne knjige; opozarjalo bo na najboljše vire, učne slike in druge pripomočke, ki pospešujejo versko izobrazbo naše mladine. Morda se bo posrečilo, da sčasom uredimo stalno izložbo najboljšega blaga za katehetsko vporabo.

Važna in prepotrebna naloga čaka naše društvo, namreč, da oskrbi, uredi in določi toliko zaželjeni podrobni učni načrt za slovenske ljudske šole; zakaj z današnjimi bremenami ne moremo plavati in nismo vstanu izvršiti povoljno vsega, kar se nalaga.

Naj omenjamo pri tej priliki, da se je grajalo, ker v odboru „Društva slovenskih katehetov“ ni nobenega dekana, župnika, kaplana.

O tem odločevati ima občni zbor. Pri zadnjem občnem zboru pa nam ni nikdo stavil tozadavnega predloga, dasi bi bilo prav, ker je bil pripravljavni odbor sam v zadregi, koga naj izbere za ta posel. Sodilo se je pa, da bo splošno ustrezno, ako se pritegnejo v odbor trije vnanji gospodje, ki so katehetje in obenem v dušnem pastirstvu delujoči. Pri prihodnjem občnem zboru se bo na zgorajšnjo pritožbo oziralo in se bo nedostatek lahko popravil.

Cena listu se ni zvišala, dasi smo oskrbeli novo lično vnanjost in ovitek, ker upamo, da se bo število osobito izvenkranjskih naročnikov znatno pomnožilo. Zato kličemo: Prijatelji krščanskega učiteljstva, pospeševalci katehetskega napredka, naročajte, priporočajte, širite strokovni list!

Uredništvo.

Catecheta fit.

„Ilirija, vstani!“ Tako kliče z Vodnikom v svet mlado katehetsko društvo. „Zbudi se, slovenski katehet, vstani, pridi na dan! Glej, kako se vse giblje in hrepeni po napredku. In ti? Kako moreš dremati ali celo spati, ko je vendar od tebe v prvi vrsti odvisen blagor slovenskega naroda. Saj brez vere ni življenja, po veri naš narod nima bodočnosti. Ti si pa tisti, ki seješ vero in čednost v mlada srca; in kakršna setev, taka bo tudi žetev.“

In ta klic ni klic vpijočega v puščavi. Od vseh strani se čujejo krepki odmevi, znamenje, da vstaja slovenski katehet. Toda so, ki z neko nezaupnostjo motrijo katehetsko gibanje. „Naprej, naprej,“ kliče društvo. „Nemorem,“ pravi eden; drugi: „Nočem.“ Obema hočemo odgovoriti v tehle vrsticah.

So kateheti, ki uče v šoli tako, kakor so videli in slišali, ko so še sami kot učenci hodili v šolo. Uče brez vsake metode, kakor jim ravno pride na misel. Če kak tak katehet vidi in sliši, kako metodično izobražen katehet katehezira, mu vpade pogum, obupa sam nad seboj in misli, da on kaj takega ni zmožen.

Pa se moti. Že stari so rekali: „Poeta nascitur, rhetor fit.“ „Rhetor“ in „catecheta“ sta pa dve osebi, katerih opravilo si je kaj podobno, tako da z isto pravico lahko rečemo: „Catecheta fit.“

Res je sicer, da je prirojena zmožnost, talent, zelo važna stvar za kateheta; toda pridnost je večjega pomena. Več bo dosegel v šoli marljiv katehet, ki ni posebno nadarjen, kakor tisti, ki se zanaša samo na svojo veliko nadarjenost, pa zato zanemarja potrebno pripravljanje za svojo službo. To kaže skušnja. Saj jih je mnogo, ki imajo v svojih spričevalih same „vorzüglich“ in „eminenter“, pa so slabi katehetje; drugi pa nimajo tako imenitnih spričeval, pa izvrstno uče v šoli. In ko bi šel kak „lumen“ z univerze učiti na ljudsko šolo, bi se kmalu prepričal, da učenost v šoli ni prva reč, ampak metoda. Ta pa se pridobi s pridnostjo.

Catecheta fit. Zato je neumno obupavati in prav tako nespametno predrzno zaupati na svoje znanje in na svojo spretnost. Katehet pravi župniku: „Moram iti, da se pripravim za šolo.“ Ko odide, pravi župnik omizju: „Je pač malo nadarjen, da se mora celo za šolo pripravljati.“

Kako čudni so ljudje. Če velja za leco pravilo: „Qui ascendit sine labore, descendet sine honore,“ velja za šolo: „Qui intrat sine labore, exibit sine fructu.“

Zato velja mlademu katehetu prav tako, kakor staremu župniku: „Catecheta fit, semper fit usque ad mortem.“ Vedno se mora učiti, vedno bolj izpopolnjevati.

Catecheta fit, ergo fiat. Da pa postane duhovnik dober katehet, na to morajo delovati drugi in mora delovati sam.

Ko sem jaz hodil v šolo, je nas katehet učil nekako tako, kakor uče papige govoriti. Govoril nam je razne molitvice in nič, kakor molitvice, in

mi za njim. O razlagi nič govora. Za spoved ni bilo treba več znati, kakor spovedne molitvice, in za obhajilo so bile „tri božje čednosti“ *conditio sine qua non*. Metodičnega postopanja nisem našel pri tem pouku. Na gimnaziji so nas skoro izključno vsi profesorji svetni in duhovni učili, kakor bi bili mi visokošolci: suha predavanja brez ozira na metodiška pravila. Semenišče je pa itak že visoka šola, kjer se le predava. Ta način učenja pa preide človeku v meso in kri, in ker metode v vsem svojem dolgotrajnem pohajanju v šole nikjer ni našel, tudi sam ne pozna nobene metode, ko začne učiti, in do metode tudi ne pride.

Zato bi bilo predvsem potrebno, da bi se oni, ki hočejo kedaj postati profesorji, na visoki šoli učili tudi metodike in da bi potem pri pouku tudi postopali metodično. Učencem bi bilo s tem učenje zelo olajšano, in naučili bi se tudi, kako je treba učiti.

Morda bi pa tudi semenišče v tem oziru lahko kaj storilo. Za preparandije je državna določba, naj profesorji uče tako, da se bodo učiteljski kandidatje poleg tvarine od njih naučili tudi načina, kako je treba v šoli učiti. To je zelo modra določba. Ali bi ne mogla veljati tudi za nekatere predmete v semenišču?

Tako bi se katehet polagoma na praktiški način priučil metodike. Teoretično se reč itak obširno obravnava v semenišču.

Najpotrebnejše pa je za katehetovo izobrazbo to, da opazuje druge katehete, kako uče, in da se da tudi sam od drugih opazovati. Čevljar se nauči čevljariji s tem, da druge gleda, mojster pa gleda njegovo delo in mu ga popravlja. Sama teorija še ni ustvarila nobenega rokodelca.

Zato bi se moralo že v semenišču skrbeti, da bi gojenec imel priliko, hospitirati pri drugih katehetih, in da bi tudi sam vsaj enkrat nastopil pred učenci. Toda kje dobiti za to potrebnega časa, kje pripravno vadnico?

Kar pa semenišče ne more dati, to si mora katehet sam priskrbeti. Po raznih dekanijah so se že začeli prirejati učni nastopi: duhovniki iz dekanije se snidejo, eden vpričo njih napravi katehezo, in nato sledi kritika. To je izvrstna šola za katehete. Prav lahko tudi sosednji duhovniki drug drugega gledajo in poslušajo pri pouku. Pri takih hospitacijah se katehet mnogo nauči, ne samo iz vrlin, ampak tudi iz napak, ki jih je opazil pri katehezi. (Pri katehetskem sestanku o priliki zadnjega katoliškega shoda, je zastopnik katehetskega društva v Budjejevicah poročal, da katehetje ondotnega društva prav pridno med seboj hospitirajo. Op. ur.)

Pa tudi teoretično se je treba vedno izobraževati. Kar se je katehet naučil v semenišču, bo kmalu pozabil, če tega vedno iznova ne študira. Vrhutega mora znanje pridobljeno v semenišču, vedno bolj izpopolnjevati in mora tudi s časom napredovati. Metodika in vzgojeslovje imata tudi svoj napredek, kakor druge vede. Posebno je v novejšem času napredovalo dušeslovje, ki je podlaga metodiki in vzgojeslovju. Kdor hoče biti dober katehet, mora biti o novih pridobitvah teh ved dobro poučen. Če je katehetu psihologija nepoznana reč, kako bo mogel vplivati na dušo svojega učenca? Če slepec slepca vodi, oba padeta v jamo.

Seveda pa mora biti tudi v dogmatiki in morali popolnoma doma; tudi liturgiko in cerkveno zgodovino in sveto pismo mora dobro poznati. Kako pač morejo učiti verske resnice tisti, ki od semenišča ali od župnijskega izpita niso pogledali še nikdar ni dogmatike, ni morale? Ali ni človek pozabljiv?

Kdor torej hoče, more postati izvrsten katehet. Res, da je sedaj duhovnik preobložen z delom, in da mu preostaja malo časa za nadaljno izobrazbo. Toda nekaj časa bo našel vsak katehet in, če ta čas dobro porabi, bo dosegel v enem letu znaten napredek. Kamen do kamna palača, zrno do zrna pogača!

So pa seveda taki, ki pri vsaki dobri stvari najprej poiščejo senčno stran, in če je ni, si jo ustvarijo v svoji domišljiji, potem pa zabavljajo, da se vse kadi. Tako tudi zoper katehetsko gibanje ne manjka zabavljivcev. Kaj naj rečem takim? Sv. Avguštin je rekel: „Oportet et haereses esse.“ Auch solche Käuze muß es geben. Mi pojdemo mimo njih naprej za čast božjo in blagor našega ljudstva.

Katehet.

Modri nasveti.

Kako se nekateri gospodje zanimljejo za prosep katehetske stroke in za razcvit našega društva, kaže pismo, iz katerega hočemo izluščiti nekaj nasvetov. Umevno, da jih bo društvo izkušalo tudi po možnosti izvršiti.

1. Katehetsko društvo naj dobi posebno sobo, kjer naj bodo postavljeni na ogled vsi učni pripomočki, kar jih je priporočljivih za kateheta, na primer podobe, zemljevidi, knjige itd. . . . („Katoliška Bukvarna“ bo tej želji vsaj za začetek ustregla, ker ima nove, lepe prostore in ker se bo odbor katoliškega društva potrudil, da bo opozarjal na vse tozadevne potrebščine in novosti. Op. ured.)

2. Odbor naj misli na to, kako bi preskrbel novih učnih pripomočkov. Manjka nam podob za cerkveno zgodovino in pri katekizmu bi se dalo marsikaj doseči, ko bi katehet imel pri rokah nekaj simbolov, ki bi z njimi predočil otrokom nevidne resnice . . . kajti skozi oči se lažje pride v dušo, kakor skozi ušesa. Zato bi bila knjiga s simboličnimi podobami katehetu zelo koristna . . . (Veljaki na katehetskem pozorišču, kakor n. pr. vseučiliški profesor na Dunaju dr. Swoboda, — zahtevajo enoglasno sredstev za ponašovanje verskih resnic in je to vprašanje težišče vseh njihovih prizadevanj. Zato bo tudi naša skrb, da bomo v tem oziru gladili pot kateheziranju; nadejamo se, kolikor smo poučeni, da bo zrastle na domačih tleh kaj novega.)

3. Društveno glasilo naj si pridobi pisateljev. Jako bi listu koristilo, ko bi ena številka prinesla razpravo, druga pa kratko kritiko od več društvenikov. To bi pomnožilo zanimanje, zbudilo novih moči in bi pripomoglo, da bi se pisatelji ne imeli za nezmožljive.

4. Za katehetstvo bi se največ storilo — brez dvoma —, ko bi škofija imela nekaj katehetov, ki bi bili teoretično in praktično izobraženi in bi poučevanje krščanskega nauka po deželi nadzorovali. Ti bi vsakemu katehetu povedali vse njegove napake, mu morda tudi sami pokazali v šoli z lastnim nastopom, kako je treba učiti...

5. Katehetsko društvo naj deluje na to, da se zaukaže vsaj enkrat na leto v vsaki dekaniji hospitacija. Dva gospoda naj bi katehezirala, potem naj bi bila presoja. Vsi gospodje iz dekanata bi se morali udeležiti.

Misli, ki smo jih posneli po pismu vrlega sotrudnika, so pač uvaževanja vredne. Navedli smo jih zato, ker so praktične in je potrebno, da se zanje vnamejo vsi društveniki. Enakih nasvetov si še želimo. Če se bo več svetovalo, več se bo doseglo.

Naši sestanki.

Dne 6. novembra m. l. je bil prvi mesečni sestanek katehetskega društva v pritličnih prostorih knezoškofijskega dvorca. Sestalo se je 20 katehetov; v povoljnem številu so bili zastopani tudi izvenljubljski veroučitelji. Predaval je g. profesor A. Kržič o psihologiji, ki je prva podlaga pri katehetskem poučevanju.

Z zanimanjem so sledili navzoči gospodje skrbno sestavljenemu referatu ter so v živahni debati, ki je sledila, izprožili marsikaj važnega.

G. katehet Nadrah je pri tej priliki grajal, da se včasih na nižje spoznavanje pri otrocih ni nič pazilo; učilo se je brez nazoril, brez podob, brez pomočkov. Največ predstav dobi mladina po očeh, po opazovanju; resnice, ki najdejo pot v razum in v srce skozi oči, se bodo vkoreninile in jih ne bo moč zlepa izruvat. Poudarjal je zato potrebo, da katehet vselej, kadarkoli kaže, rabi pri razlagi kredo in tablo. Izrekel je obsodbo o težkoumljivih in brezkoristnih definicijah, ki ne ostanejo dolgo v glavi. Namesto da se n. pr. vtepa otroku v glavo, kaj je sv. krst, — naj se mu raje pokaže, kako se krsti, potem pa razloži, katere milosti nam deli ta zakrament.

G. svetnik M. Kolar, ki je predsedoval, je povedal svoje misli o raznih metodah in podal več nasvetov iz lastne dolgoletne prakse.

Pri slučajnostih je mestni kapelan Petrič vprašal, kaj storiti, da se dovoli pouk krščanskega nauka pri obrtnih vajencih na obrtnih pripravljavnih šolah v Ljubljani. Obrtni vajenci so se doslej še nekoliko poučevali v verskih resnicah, kar se je pa v tekočem šolskem letu od svetne strani sistiralo. — Sklenilo se je, da se zadeva reši potom knezoškofijskega ordinariata.

Na vrsti je bilo tudi vprašanje g. kat. V., ki se je pritožil, da zabranjuje neki liberalni učitelj otrokom nositi svetinjice in križce na vratu. — Vsakdo ve, da je taka prepoved verhuncem verske nestirpnosti, ki bi jo

morda bilo možno zaslediti kje na Francoskem. Dotični liberalni zastopnik „svobodne šole“ se je pač zaletel in osmešil, napačno pojmujoč § 78. šolskega in učnega reda, ki pač prepoveduje šolskim otrokom, da bi bili udje društev in da bi nosili društvene znake.

G. kat. V. se je svetovalo, naj se pritoži na dež. šol. svet, da se spozna, kako daleč sega že pri nas sitnost pa brezbožnost nekaterih učiteljev, ki bi morali vzgojevati versko — nраво.

Drugi mesečni shod je bil prvo sredo v decembru. Ker so v adventnem času gospodje po deželi zaposleni, je kanonik A. Kržič ob navzočnosti večinoma ljubljanskih katehetov predaval o témi: „Kaj uči in zahteva psihologija z ozirom na hotenje in čuvstvovanje?“ Skrbno izdelana obravnava ima mnogo praktičnega zrnja in jo bomo objavili v celoti. Pri podrobni diskusiji, ki so se je udeležili gg. dr. Levičnik, dr. Opeka, Mlakar, dr. Svetina in Čadež, se je opozarjalo, kolike važnosti za vzbujanje čuvstev so dobri zgledi. Ker je pa dobrih, lepih, mikavnih, stvarnih in resničnih zgledov težko dobiti, se je izražala želja, naj bi člani katehetskega društva pošiljali uredništvu našega lista vporabljive zglede ali morebitne zbirke zgledov, da se prilično objavijo. V današnjih kritičnih dneh se je treba izogibati izmišljenih, neresničnih dogodkov, dvomljivih povestic, ki bi imele lahko kvarne posledice; kajti otroci si zglede dobro zapomnijo in jih doma pripovedujejo. Ako se domačim stvar zdi neverjetna, bodo hitro rekli, saj to ni res, saj je le laž. Otrokom bi se pri takih opazkah morda vrinjevala misel, da tudi drugo ni res, kar pripoveduje gospod katehet.

Glede svetopisemskih zgledov so nekateri gospodje zagovarjali mnenje, naj se zgodba pripoveduje tako, kakor jo navaja sv. pismo. Večina pa je pritrjevala, da se sme svetopisemski zgled govorniško olepšati in raztegniti, da se tako vzbudi zanimanje tudi pri onih, ki so zgled že enkrat ali večkrat slišali; seveda je treba paziti, da se meja resničnosti ne prekorači.

Dr. Opeka je k sklepu pridejal še nekoliko opazk o moči in pomenu dokazov pri učencih višjih razredov. Dokaz resnice ne izpodbije le morebitnih dvomov, ampak vpliva zlasti pri dobrih, nepokvarjenih učencih mo-gočno na srce in vzbuja religiozna čuvstva.

Katehet Ažman je stavil pismeno nekaj vprašanj ozir učnih katehetskimi pripomočkov. Pripomnimo, kar je marsikom neznano, da je „Kato-liška bukvarna“ o priliki razstave katehetskih učnih pripomočkov na dekliški šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani 1905. izdala obširen katalog, ki obsega povečem vse, kar se je doslej doseglo za katehetski pouk. Katalog, ki je še na razpolago, obsega seznam raznih zemljevidov, bibličnih slik in podob za liturgiko in cerkveno zgodovino, kakor tudi sploh vseh knjig za katehetsko izobrazbo in za razlago katekizma itd.

Upravičena je želja, naj bi naš list prinašal stvarne ocene tega, kar je najbolj vporabno in naj bi opozarjal na vse nove učne pripomočke, — kar se bo po možnosti tudi skušalo izpeljati.

Ker ima katehetsko društvo namen, pospeševati katehetsko izobrazbo članov, zato se je sklenilo, da se naj začne z izdelovanjem katehez, ki naj

se obravnavajo in izpopolnjujejo pri mesečnih sestankih. Pri shodu dne 8. januarja t. l. je nastopil katehet A. Čadež, ki je izdelal katehezo o „delovanju Sv. Duha v apostolih in pri nas,“ (za višje razrede ljudskih šol.) Gospod predavatelj je pojasnjeval snov tudi s pisanjem in s skiciranjem na tabli, kar je pri diskusiji vzbudilo živahno debato. Nekoliko se je oporekalo, povečini odobravalo. G. katehet Nadrah se je z vso vnetostjo zavzel za pojasnjevanje s kredo v roki, ker beseda iz knjige je mrtva. Stvar je psihološko utemeljena in tudi katoliška cerkev se sama poslužuje povsod simbolov, zato naj tudi katehet ne zavrača, ker se da lahko in z uspehom uporabiti. Pretiravati seveda ni modro.

Opozarjalo se je pri tej priliki na težavo, oziroma nedostatek katekizma v tem oziru, ker je posamezna snov časih razsejana semintje. O „milosti“ n. pr. je treba govoriti že pri vprašanju „Kakšna sta bila prva človeka, ko ju je Bog ustvaril?“, dalje pri osmem členu apostolske vere, in drugod. Pravi nauk pa pride na vrsto šele v IV. delu katekizma. — Kateheza se bo prilično priobčila.

Ob sklepu se je karalo, da je razmerno premalo zanimanja za katehezo in katehetsko gibanje in da treba zlasti mlade moči pritegniti, saj je katehetsko delovanje podlaga vsemu dušnopastirskemu delovanju.

Prihodnji sestanek 5. februarja. Poročevalec bo prof. dr. J. Demšar.

Zgledi, uporabni pri katehezi.

Molitev malega carjeviča. (K vpraš. 238 Sr. kat.) Ruski prestolonaslednik, mladi carski sinček in prih. vladar velike Rusije, je izredno nadarjen in bistroumen deček, dasi je šele tri leta star, tako vsaj pripovedujejo vsi, ki so imeli priliko, da so malega Alekseja Nikolajeviča videli in opazovali. Zato je pa tudi carska dvojica zelo ponosna na svojega moškega potomca.

Mali prestolonaslednik je posebno navezan na mladega pomorščaka Štefana, kateremu je srčno vdan in ga nazivlje Stjopka. Štefan je namreč njegov sluga in mora biti vedno pri njem. Baby Aleksej opravlja zvečer svojo večerno molitev prav tako, kakor drugi navadni pridni otročiči. Nekoč je začel kar sam takole moliti: »Ljubi Bog, lepo te prosim, podeli zdravje dragemu Stjopku, papanu in mamici!«

Opozorili so ga seveda, da mora najprej imenovati papanu in mamico. Nato je ponovil zopet molitvico, komaj slišno

mrmrljajoč najprej ime svojega ljubega Stjopka, potem pa je krepko imenoval svojega očeta in mater. Molitev je končal z vzklikom: »Hura, ljubi Bog!«

»Ljubega Boga ne pozdravljamo s klicem »hura«, opozori carinja svojega ljubljence. »Zakaj ne?« vpraša malej. »Ljubi Bog je vendar več, kakor papá, in našemu papanu vendar vedno kličejo vojaki hurá!«

Zakrament sv. zakona in odpad od vere. Leta 1905. se je na Dunaju zagledala gdč. S. K. v nekega protestanta. Kljub vsem svarilom je izstopila iz katoliške cerkve in je vzela protestanta v zakon — na veliko žalost skrbnim staršem. Soprog — agentskega poklica — je zapravil v malo mesecih vse premoženje, 40.000 K, ki jih je prinesla žena v zakon, nato je pa izgubil brez sledu. Ker so nesrečno ženo tudi starši zavrgli vsled njene nepokorščine in svojeglavnosti, prišla je v največjo bedo in stisko; poleg tega pa se je je lotila neozdravljiva bolezen. Zaznala je, da so dnevi

nienega življenja šteti, jela se je kesati svoje znote. Dobra gospa se je zavzela zanjo, sprejela jo je na svoje stanovanje, jo negovala v boleznih in preskrbela, da se je povrnila zopet v naročje sv. cerkve. Isti duhovnik, ki je bil popred njen katehet, — bila je ena najboljših njegovih učenk — jo je zopet sprejel v katoliško cerkev, pri tem pa je imel jasen dokaz, kam zapelje strast tudi sicer dobrega človeka. Bolnica je prenašala potrpežljivo in vdano svojo nesrečo in je umrla malo tednov potem, ko je bila sprejeta v katoliško cerkev, oziroma pol leta po odpadu od vere.

Slučaj, ki ni slučaj. (Za IV. zapoved.)

Sledečo pretresljivo dogodbo je objavil »Slovenec« sredi septembra 1907. Neki dopisnik z Goriškega je poročal sledeče: Vsem je še v žalostnem spominu nesreča, ki se je zgodila sredi septembra na Viču pri Ljubljani, ko je brzovlak povozil dva človeka, med njima Antona Durovca iz Šempasa na Vipavskem. Preden je šel Murovec z doma v Ljubljano zidat, je v prepiru svojega očeta vrgel čez cesto v jarek. Ob tednu

se mu je pripetila že objavljena nezgoda, da ga je vlak na Viču zgrabil, pa ne zmečkal, kakor tovariša, ampak ga mrtvega vrgel čez cesto v — jarek.

Še en tak slučaj!

Dne 20. septembra so štirje Šempasci v trnovskem gozdu sekali drva. Eno uro za Krnico so posekali debelo bukev. Medtem, ko je bukev padala in so jo opazovali, kam bo padla, pade močna veja mladeniču Antonu Dolžaku tako nesrečno na glavo vrh temena, da se je hipoma nezavesten zgrudil na tla. Tovariši so ga v bližnjem kalu spirali in ga spravili zopet k zavesti. Proti večeru so ga peljali v bolnišnico v Gorico. Toda ponoči je zopet izgubil zavest, trpel hude bolečine in drugi dan ob 11. uri dopoldne je — izdihnil. V ponedeljek zvečer so ga pripeljali v rojstni kraj k zadnjemu počitku. Ves Šempas je govoril o tem slučaju, češ, da ni slučaj. Malo poprej je namreč mladenič pri neki priliki v večji družbi, dvignivši utež 5 kg, zagrozil: »To vržem v župnika, da mu sploščimo črepinjo!« In nenadoma je bila njemu sploščena črepinja.

Decorative flourish

Raznoterosti.

Kdo bi se lotil? Vsak katehet ve, kako dobro mu služijo resnični, zanimivi, praktični zgledi pri katehezi. Kje jih dobiti? Najprej seveda v sv. pismu in pa v zbirkah, ki je v njih pisano življenje svetnikov. Toda takih praktičnih in vporabnih zbirk, ki bi se jih mogel katehet posluževati v šoli, doslej še nimamo. V zalogi »Krščanskega Detoljuba« so izšli pod naslovom: »Kako ti je ime? ali Vzorno življenje naših priprošnjikov v nebesih,« dozda naslednji životopisi: Sv. Anton Padovanski, sveti Jožef, sv. Frančišek Asiški, sv. Frančišek Saleški, sv. Roza Limanska, sv. Neža, sv. Marija Magdalena, sv. Janez Evangelist, sv. Terezija, sv. Katarina d. m., sv. Stanislav Kostka, sv. Angela, sv. Elizabeta.

»Katoliškemu društvu detoljubov«, ki izdaja list za krščansko vzgojo in rešitev mladine, z imenom »Krščanski detoljub« (4 zvezke vsako leto), smo za omenjene priloge svetniških zgledov iz

sreca hvaležni. Toda malo je še. Ali bi se ne dala napraviti zbirka življenjepisov, ki bi se ozirala še bolj na naše kraje in ki bi obsegala za šolo porabne svetniške zglede v točni, kratki in jedrnatih obliki, kajti izmed omenjenih življenjepisov so nekateri precej obširni. (Sv. Elizabeta 66 str.) Morda ustreže katehetom uredništvo »Krščanskega detoljuba«.

To priliko porabimo, da list »Krščanski detoljub« toplo priporočamo vsem gg. katehetom. Mladinskega beriva tako primanjkuje; to glasilo pa ima toliko lepega ne le za otroke, ampak tudi za starše. Ako posodimo učencu »Krščanskega detoljuba«, storimo obenem dvojno dobro delo, ker bodo iz knjižic tudi roditelji izvedeli mnogo modrih nasvetov, kako naj ravnajo pri vzgoji svojih otrok.

Ker smo zgoraj govorili o zgledih za šolski pouk, naj še pripomnimo, da imajo nekaj posebno moč oni zgledi in do-

godki, ki so vzeti iz novejšega časa, iz naše dežele, iz lastne izkušnje in iz lastnega življenja. In takih se ne manjka. Ali bi ne bilo neprecenljiva korist, ko bi gg. katehetje take zglede zapisali in jih uredništvu poslali? Prosimo!

Katehetski in pedagoški tečaj na Dunaju. V dneh od 9. do 22. februarja bo oskrbela dunajska Leonova družba katehetski in pedagoški tečaj. Znanstvena in praktična predavanja, ki so že določena, bodo omejena povečem na katehetsko vprašanje: »Kako likati srce, kako vzgajati značaje?« Prvi teden je namenjen pouku na srednjih šolah, v drugem se bo bolj oziralo pri razpravah na ljudske in meščanske šole. Natančneja pojasnila daje pisarna Leonove družbe. (Wien, I. B., Bäckerstrasse 14.) Poskrbelo se bo tudi za znižane vozne cene po železnicah.

Ali res? Brali smo nekje, da se je govorilo na sestanku duhovnikov staro-trške dekanije na Štaj. o potrebi in kakovosti enotnega molitvenika za učence na ljudskih šolah, ki naj bi se uvedel obli-gatorično v celi škofiji (lavantinski). Do-tični g. referent, pravi poročilo, je stvar-no ožigosal vse molitvene knjige, ki so izšle v zadnjih letih, ter dokazal, da niti ena ni primerna za učence na ljudskih šolah . . .

Pritrdimo radi, da je enoten molitvenik prevažna potreba ne le za posamezne škofije, ampak za cele narode, zlasti za tako mal narod, kakor je slovenski. V ljubljanski škofiji je ta zahteva, kolikor znano, — že skoraj docela izvršena, kajti povsodi se rabi »Šolski molitvenik«, ki ga je s sodelovanjem priznanih veččakov sestavil gimnazijski katehet dr. Gregorij Pečjak. Nemalo smo se zato čudili, ko smo brali ome-njeni dostavek, ki veli, da je g. referent stvarno ožigosal vse molitvenike . . . in dokazal (?), da niti eden ni primeren za učence na ljudskih šolah. Boljšega, lepšega po vsebini in jeziku, praktičnejšega in rabljivejšega molitvenika, kot je »Šolski molitvenik«, doslej vendar še nismo imeli in sodimo tudi, da bo težko zaenkrat kaj boljšega podati naši mladini. Čudno, da se ne uvažuje po vseh slovenskih škofijah, kar že imamo do-brega, vzornega!

Kronika »D. S. K.« Pogumno gleda naše mlado društvo v bodočnost, saj mu je zagotovljena gmotna in moralna

pomoč in podpora. Z veseljem in s hvaležnostjo beležimo, da šteje že devet ustanovnikov in 309 članov, in da po številu članov prekaša že skoraj vsa enaka društva v Avstriji. Doslej so prijavili pristop duhovniki-katehetje iz sledečih dekanij: Ljubljana (mesto), vipavska, radovljiška, starološka, šmartinska, leskovška, trebanjska, novomeška, semiška, kranjska dekanija.

Naj bo na tem mestu izrečena iskrena zahvala onim gg. poverjenikom ki so se trudili in agitirali za društvo, obenem pa prosimo, da bi se vabilu odzvalé tudi druge dekanije.

Ustanovni člani »D. S. K.« so sledeči čč. gg.: Smrekar J., mestni katehet, msgr. Zupančič A., profesor pastirstva na bogoslovnem učilišču, Kržič A., č. kanonik in profesor, Feticch-Frankheim, stolni kanonik in dekan, Sila Jakob, mestni katehet v Trstu, Zupan Simon, duh. svetnik in župnik na Ježici, Sajovic J., stolni prošt, Kalan Andr., stolni kanonik in vodja Marijanišča, dr. Karlin A., stolni kanonik in vodja Alojzije-višča.

Dunajsko katehetsko društvo je o priliki 6. avstrijskega katoliškega shoda oskrbelo veliko društveno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Župnik Pichler (urednik dunajskega »krščansko - pedagoškega lista«) »O katehetskem gibanju«. 2. Dr. P. Jožef Tibitzanzl »O socialnem delovanju katehetov«. 3. »Organizacija načelnikov.«

Podružnica »Društva slovenskih katehetov« za goriško nadškofijo se osnuje v kratkem. Tržaško namestništvo je zahtevalo nekaj dodatnih določil k skupnim pravilom ter potrdilo ustanovitev. Podružnica ostane v zvezi z glavnim društvom in mu poroča o svojih sklepih in nasvetih ter sodeluje pri skupnem listu. Načelnik podružnici je obenem odbornik »D. S. K.«

Katehetsko mesto na ljubljanskih nemških ljudskih šolah je razpisano. — Prošnje sprejema c. kr. mestni šolski svet v Ljubljani do 21. januarja.

Naslovna slika na ovitku je delo večšega akademiškega slikarja č. g. Gašparja Porenta, ki dovršuje študije na slikarski akademiji v Pragi.

Definstvo. Upamo, da prav storimo, če tudi v tem listu priporočimo čč. gg. katehetom, naj se zavzamejo, — seveda

kolikor je po razmerah mogoče — za potrebno »Dejanje sv. Detinstva«, kajti tudi to dejanje je vzgojno sredstvo in blagodejno vpliva na mlada srca, vzbuja milosrčnost ter ljubezen do bližnjega. Zraven tega pa so otroci in tudi voditelji deležni mnogoterih milosti. Voditelji in tisti, ki so predstojniki 12. društvenikom, imajo poleg drugih ugodnosti trikrat na teden altar s predpravico in oblast blagoslavljanja moleke s papeževimi in z odpustki sv. Brigite. Poslednja ugodnost, ki prav pride vsakemu katehetu. Ko priporoča otrokom molitev sv. rožnega venca, ko jih nagovarja, naj si preskrbe moleke, jim lahko tudi obljubi, da jih bo blagoslovil. — Doneske za »Dejanje sv. Detinstva« je naj-

boljše zbirati na domu, ker šolska postava zabranjuje katerekoli zbirke v šoli.

Poziv. Gg. tovariše prosimo, naj se v vseh katehetskih zadevah in v vseh stvareh, ki se tičejo šole, obračajo na »Društvo slovenskih katehetov«; eventualna vprašanja, dvomi ali pritožbe naj se dopošljejo tajništvu, ali pa na »Društvo«, da se predlože ob mesečnem sestanku v razgovor in rešitev.

Boj proti alkoholu. Na Francoskem so v šolah razobesili podobe, ki živo predočujejo škodljivost alkohola. Predstavljajo življenje moža, ki se vdaje pijančevanju, kako postopa po gostilnah, kako trpe žena in otroci, kako ga policija zasleduje, kako pada vedno bolj in slednjič zabode svojega tovariša.

Spominščina.

† **Mavrilič Sarabon.** Postavimo na tem mestu skromen spomenik rajnemu ljubljanskemu katehetu, ki je bil pokopan 1. decembra 1907 pri sv. Križu v Ljubljani, saj mu odgovornosti in trudapolna služba pri odgoji mladine ni donášala toliko, da bi si mogel oskrbeti stanu primeren nagrobni spomenik.

Rajni se pač ni potezal, da bi si osigural boljši kruh, kajti izvolil si je po 17letnem službovanju na deželi in pri stolni cerkvi — katehetsko mesto na ljudskih šolah v Ljubljani. Kot katehet je živel le svojemu poklicu in je imel zelo lepe uspehe v šoli. Tudi je bil vsestransko priljubljen pri mladini.

Zadnja leta so opažali duhovni tovariši, da ga je bila minila prvotna živahnost in družabnost ter je živel bolj zase. Razlagamo si to lastnost pokojnikovo lahko in menimo, da se ne motimo. Prenaporno delo, kakršno je v ljubljanskih šolah, odlični službi in stanu neprimerno in preskromno plačilo, ki ljudskošolskemu katehetu v zdajnih razmerah niti ne omogoči, da bi dostojno izhajal, kaj šele, da bi bil preskrbljen za bodočnost, za čas bolezní, — to sodimo, je vplivalo nanj, da je bil čmeren in samosvoj.

Strašno bolezen si je nakopal najbrže v šoli, ozir. po šolskem pouku, ko od trudapolnega celodopoldanskega govorenja ni pazil na razgreto grlo. Začutil

je hripavost pred dvema letoma, a je za silo še vlekel do konca šolskega leta. Glas mu je pešal od dne do dne, iskal je olajšanja in pomoči v Gleichenbergu na Štajerskem in na otoku Lošinj, a neozdravljiva rakova bolezen mu je razjedala brez usmiljenja grlo in prodirala dalje in dalje. Meseca avgusta je moral pokojni prestati hudo operacijo, glas je bil za vselej izgubljen. Od takrat pa do 1. decembra so ga morali umetno hraniti. Bil je res prav mučenik, viseč med življenjem in smrtjo več kot tri mesece. Ko je pred meseci videl, da ne bo mogel več podučevati, ga je trla skrb, kako se bo preživel, ker bi ne imel kljub napornemu 32letnemu delovanju niti toliko pokojnine, kakor priprost penzioniran uradni sluga. Bil je sicer premožnih staršev ter je imel od doma precejšnjo imovino, ki mu je pa pošla ob pičli plači tekom let, zlasti pa zadnji čas v bolzni. Od skromnih preostankov je daroval v oporoki malenkost za sirotiški zavod v Marijanišču in za sirotišnico Lichtenturnovo.

Trpnemu življenju je sledila še trpejša smrt, zato upamo, da je že prejel plačilo v nebesih in da se je že izpolnila nad njim obljuba Gospodova, ki veli, da se bodo svetili v nebesih, kakor zvezde na nebu oni, ki so druge poučevali v sveti veri.

Pogreba se je udeležilo izredno veliko odličnega občinstva, učiteljstva in duhovščine. Zastopana so bila vsa šolska oblastva. Polnoštevilno je spremila k večnemu počitku svojega kateheta

mladina dekliške nemške osemrazrednice in nemške deške petrazrednice z učiteljstvom.

Rajnemu učitelju mladine večni mir in plačilo pri nebeškem mladino ljubu!

Katehetski pripomočki.

Najnovejše biblične slike. O priliki lanskega katehetskega tečaja v Monakovem (od 1.—8. sept.), je bila ondi tudi razstava nazornih pripomočkov za katehete. Razstava je imela dva oddelka, namreč knjige in slike. Med zadnjimi so posebno zanimale nove biblične slike Angleža Morgana. Orijentalna raznolikost, originalna koncepcija in druge vrline odlikujejo to zbirko. Tudi se je slikar omejil, da ni preveč podal na eni podobi, ter je tudi v tem oziru ustregel pedagoškim načelom.

»Katoliška Bukvarna« je oskrbela to zbirko in si jo vsak katehet slobodno ogleda. Zbirka vsebuje naslednje slike:

1. Izakovo darovanje. »Po veri je Abraham Izaka v dar prinesel, ko je bil skušan.« Hebr. 11. 17. Slika predočuje očeta in sina, gredoča na goro Moria.

2. Samuel v preddvoru sv. šatora. »Govori Gospod, tvoj hlapec poslušaj.«

3. Usmiljeni Samarijan, držeč popotnika naslonjenega na oslici.

4. Danijel v levnjaku.

5. Izgubljeni sin. »Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe.«

6. »Jezus je hodil okrog, — in ozdravljaj vsako slabost in vsako bolezen med ljudmi.« Mat. 4. 23.

7. Bronasta kača. Posebno lepa, originalna slika.

8. Jezus v hiši Simona farizeja. Magdalena.

9. Dar vboge vdove.

10. »Nebeško kraljestvo je podobno zakladu skritemu v njivi.« Mat. 13. 44.

11. Pametne in nespametne device. Lep osnutek.

12. Jezus ozdravi slepca. — »Idi, tvoja vera te je ozdravila.« Mark. 10. 52.

13. Jezus prijatelj otrok.

14. Sejavaec. Dobra ilustracija.

15. »In ju je vun peljal (varih ječe) in rekel: Gospoda! (Pavel in Sila) Kaj mi je storiti, da bom zveličan?« Dej. ap. 16. 30.

16. »In ko bom videl kri (na vaših hišah), bom šel mimo vas, . . . ko bom moril po egiptovski deželi.« 2 Mojz. 12. 13.

17. Jezus hodi po morju, sv. Peter se potaplja. »In takoj je Jezus svojo roko stegnil, ga je prijel in mu rekel: Maloverni, pokaj si sumil?« Mat. 14. 31.

18. Savel in David. »Kadar je prišel hudi duh nad Savla, zabrenkal mu je David, in Savlu je odleglo.«

19. Jezus obudi Lazarja.

20. Jezus dobri pastir. »Moje ovce moj glas poslušajo; in jaz jih poznam in hodijo za menoj.« Jan. 10. 27.

21. Ponižni bodo povišani. »Kdorkoli se poniža, kakor ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu.« Mat. 18. 4.

Liturgične stenske slike. Velike važnosti pri pouku krščanskega nauka so nazorni pripomočki. Čujejo se pogostokrat tožbe, da katehetom vseskozi primanjkuje sredstev za nazorni uk. Pripoznamo, da so tožbe upravičene; vendar je mnogo veroučiteljev, ki si ne nabavijo niti tega, kar je na razpolago. Nekako tri leta je že, odkar je oskrbel vseučiliški profesor dr. Henrik Swoboda na Dunaju prav lepe in praktične liturgične stenske slike, ki jih je pa po naših šolah še malokje najti. Prvotna zbirka je obsegala samo 12 slik, druga izdaja pa ima 25 barvastih litografičnih podob, ki so izdelane po načrtu akademiškega slikarja J. Reicha in jih je za šolsko vporabo potrdilo naučno ministrstvo. Cena celotni zbirki brez poštnine je 30 K, na platnu nalepljeni pa 57 K.

Ker si bo marsikateri g. katehet želel nabaviti potom krajnega šolskega sveta omenjeno priporočljivo zbirko, hočemo kratko označiti vsebino posameznih slik.

1. Vnanjost gotske cerkve. 2. Presbiterij romanske cerkve in obenem prizor pri prvem delu sv. maše. 3. Ladja preproste cerkve na deželi. 4. Altar; razvoj iz prvotnega altaria v katakombah. 5. Gotski retabel altar, ki ima vrata. (S. Ignazio v Rimu.) 6. Kelih z vso opremo, ki se rabi pri maši. 7. Monštranca, ki ima obliko solnca, kazalnica za svetinje, kadilnica. 8. Gotska monštranca in ciborij. 9. Mašna obleka. 10. Pluviale in dalmatike. 11. Papež, kardinali in škofje. 12. Posvečevanje škofovsko. 13. Moški redovi in natančen posnetek redovnih oblek. 14. Delovanje ženskih redov in deloma tudi vnanja oprava. 15., 16., 17., 18. Štirje glavni deli sv. maše. 19. do 25. Sedem sv. zakramentov.

Podobe so, kakor razvidno iz naslovov, prav porabne; predočujejo pa še precej več, kakor je izraženo v označenih naslovih, torej se jih je možno poslužiti ob raznih prilikah. Kakor znano, se je tudi sv. oče o Svobodovih sten-skih slikah prav pohvalno izrazil.

Podobe ponazorujejo domalega vso liturgično snov in se lahko uporabljajo v ljudskih, meščanskih, kakor tudi v višjih šolah. Posebne umetnosti pri teh slikah ne najdemo, saj tudi nimajo tega

namena; dovolj je, da so jasne, vidne, pravilne, lepe in mnoge docela dovršene.

Zemljevidi Palestine, ki jih imamo na razpolago in ki nam kažejo sv. deželo samo zase, brez stika z drugimi deželami, so prav dobri in porabni. Zlasti je priporočljiva Javůrekova Palestina iz zračnega vida, (ki kaže naravno sliko sv. dežele, kakor če bi jo gledal visoko iz zrakovlava. (Zemljevid je češko delo in stane na platnu 14 K; na vpogled je v »Katoliški Bukvarni«.)

Nekaj je pomanjkljivega na vseh teh zemljevidih. Otroci namreč po njih ne dobe pravega pojma, kje leži sv. dežela, kako se pride do nje, katere so sosednje dežele itd. Te nedostatke izpopolnjuje »Rösselova Schulwandkarte der biblischen Länder bis zur Zeit der Kreuzzüge mit Karton: Palästina zur Zeit Christi.« 7 K 20 h.

Na tem pripravnem zemljevidu pokaže katehet lahko pot, ki je po njej bežala sv. družina v Egipt, dopove, kje je gora Ararat, kje je jutrova dežela, odkoder so prišli »modri«, pojasni, kako in kod se pride od nas v Palestino, v Rim; na karti je namreč označen tudi Trst. Poleg tega je v vogalu tega zemljevida narisana še posebej Palestina, kjer so razvidni posamezni važni biblični kraji. Z ozirom na vse to in na nizko ceno je omenjeno delo prav priporočljivo.

Gg. naročnikom.

Prvo številko „Slov. Učitelja“ smo poslali na ogled mnogim gospodom učiteljskega stanu, ki doslej niso bili naročeni na naš list. Ker se bomo strogo izogibali političnih vprašanj in nam bo vedno pred očmi le strokovna izobrazba in prospeh učiteljstva, upamo, da se bo oglasilo mnogo novih naročnikov. Istotako smo list ponudili tudi vsem slovenskim duhovnikom - katehetom, saj bodo našli v njem mnogo podpore, nasvetov in pomočkov za težavno katehetsko službo in ne bo več treba segati po nemških listih enake vrste. — Ako bi kdo ne maral biti naročnik, naj blagovoli list vrniti. Prvi številki smo priložili položnice, ki jih naj cenjeni odjemalci porabijo, da pošljejo naročnino (4 K), ozir. tudi članarino (2 K).

„Slovenski učitelj“ izlaja sredi vsakega meseca. Celoletna naročnina 4 K. Rokopisi učiteljske stroke naj se pošiljajo c. kr. učitelju Jož. Novaku, Idrija; rokopisi za „Katehetski vestnik“ pa katehetu A. Čadežu, Semeniške ulice 2 v Ljubljani. Naročnino in reklamacije sprejema: Uredništvo „Slovenskega Učitelja“ v Ljubljani.

»Slovenska Šolska Matica.« Odborove seje »Slovenske Šolske Matice«, dne 22. decembra 1907 ob 3. uri popoldne v zbornici II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani so se udeležili: predsednik Henrik Schreiner in odborniki: dr. Janko Bezjak, Viktor Bežek, Jakob Dimnik, Hinko Druzovič, Franc Gabršek, Josip Mešiček, Andrej Senekovič in urednik dr. Josip Tominšek.

I. Gospod predsednik se spominja v toplih besedah rajnega odbornika Vekoslava Strmšeka in njegovih velikih zaslug za društvo. V znak sožalja vstanejo navzoči odborniki s sedežev.

Nato pozdravlja g. predsednik novega odbornika g. Josipa Mešička, ki je vstopil v odbor kot Strmškov namestnik, in častita v odborovem imenu blagajniku, g. Andreju Senekoviču, ki je bil ob svojem umirovljenju odlikovan z naslovom c. kr. vladnega svetnika.

II. Tajnik prebere zapisnik zadnje odborove seje z dne 24. marca 1907, ki se odobri.

G. predsednik poroča, da je ocena Jos. Brinarjevega spisa »Zgodovinska učna snov za učence« dokaj ugodna, vendar bodi snov kratka, zato bo treba spis še skrajšati.

Dalje pojasni gosp. predsednik, da v Tolminskem učiteljskem društvu ni predaval, ker je napovedano zborovanje odpadlo.

III. Tajnik poroča o kurentnih rešitvah izza zadnje odborove seje, ki se vzamejo odobrilno na znanje.

IV. Hans Trunkovega letaka »An die Eltern« se je v slovenskem prevodu z naslovom »Staršem šolske mladine« natisnilo 15.000 iztisov; 5000 iztisov je naročilo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk za poprečni znesek 100 K, ostalim 10.000 iztisom se določi prodajalna cena po 2 h za iztis. Slavna šolska vodstva, oziroma krajni šolski sveti se vabijo, da hitro naroče potrebno število iztisov, dokler je kaj zaloge. Spis je prav primeren, da se razdeli staršem ob raznih ugodnih prilikah.

V. Sklene se, da se zopet vloži na c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk prošnja za stalno podporo, oziroma za priporočilo in nakup knjig iz l. 1905., 1906. in 1907. Obenem se predlože dotične knjige.

VI. Občinski javni knjižnici v Tolminu in knjižnici v Št. Juriju ob južni železnici se prepuste društvene knjige po znižani ceni.

VII. Dasi osnuje društvo svojo knjižnico, je pošiljal odbor doslej raznim slovanskim, drugim slovanskim ter nemškimi društvom in časopisom Matičine publikacije brezplačno s prošnjo, da bi tudi dotična društva in časopisi pošiljali Matici svoje proizvode v zameno. Ta prošnja je imela prav malo uspeha. Zato se bo zanprej brezplačno pošiljanje društvenih knjig ustavilo, ako ne dobi Matica v zameno dotičnih proizvodov.

VIII. Blagajnik poroča o denarnem stanju z dne 21. decembra 1907. Dohodkov je bilo 6836 K 62 h, stroškov 1018 K, 88 h, ostane torej v blagajnici 5817 K 74 h. Preostanek iz leta 1906. znaša 937 K 47 h. Spominski listi kažejo prebitka 186 K.

IX. Ker so Spominski listi že pošli, se sklene, da se založe novi, toda z lepšim okvirom, v manjši obliki in na tršem papirju. Besedilo ostane isto. Okvir bo narisal gosp. profesor Anton Gvaiz v Gorici.

X. Za l. 1907. je izdala Matica napovedane 4 knjige, ki so že dotiskane, in se začno takoj razpošiljati, tako da jih prejmo društveniki pravočasno.

I. zvezek »Komentiranih šolskih klasikov« (Prešernov »Krst pri Savici«) pa izide v založbi »Slovenske Šolske Matice« tekom l. 1908.

XI. Za l. 1908. se določijo naslednje knjige:

1. Slavnostna izdaja Pedagoškega Letopisa, VIII. zv., v proslavo 60letnice vladanja cesarjevega s primernim uvodnim člankom;

2. Nazorni nauk za 2. in 3. šolsko leto, 2. snopič (konec);

3. Šola in dom s posebnim ozirom na roditeljske večere, II. (praktični) del;

4. Popularno-znanstvena knjižnica, I. zvezek;

5. eventualno: Prirodopisna ali prirodoslovna učna snov za ljudske šole.

Za l. 1909. se namerava izdati »Zemljepisna učna snov za ljudske šole« (za Kranjsko, Štajersko, Primorsko, [Goriško, Trst z okolico in Istro] in Koroško).

XII. Sklene se, da izda Matica »Narodne otroške igre« z besedilom. Vsled tega se vabijo p. n. učitelji in učiteljice, da zbirajo stvarino in jo pošiljajo odboru.

XIII. Določijo se nagrade za l. 1907.: funkcionarjem in urednikom kakor lani; pisateljem kakor doslej (po 40 K od tiskane pole).

XIV. Sklene se, da se najame v društvene namene posebna soba.

S. Gregorčiča »Poezije« bodo pre- jeli člani Družbe sv. Mohorja že prihod- njo jesen 1908. Že danes pa moramo opozoriti rojake na to knjigo, ki bo tako lepa, kakor ni bila še nobena knjiga slo- venskih pesmi. Obsegala bo 12 pol večje oblike (na pr. kakor knjiga »Pamet in vera«) in bo imela 40 lepih izvornih slik, večinoma na celi strani. Zasnoval in iz- delal jih je domači umetnik, akad. slikar Antoni Koželj, pesmi pa je izbral naš dični pesnik Anton Medved; njegovo ime nam je porok, da je nabral na pi- sani livadi poezij goriškega slavca res najkрасnejše in najbolj duhteče cvetke, tembolj, ker je smel izbirati čisto po svojem okusu. Knjigo bode krasila tudi podoba rajnega pesnika s posnetkom njegovega lastnoročnega podpisa in s posnetkom rokopisa krasne pesmi: »Mojo srčno kri škropite!« — To lepo knjigo prejmejo Mohorjani z ostalimi družbenimi knjigami vred; kdor jo želi vezano, naj doda letnini za preprostejšo vezavo z rdečo obrezo še 1 K, za ele- gantnejšo vezavo z zlato obrezo pa še 2 K. Kar bode še ostalo izvodov te knji- ge v zalogi, se bodo prodajali po slede- čih cenah: Navadna izdaja: Za ude: broš. 3 K, v prt vez. z rdečo obrezo 4 K, za neude in po knjigarnah: broš. 4 K, v prt vez. z rdečo obrezo 5 K 20 h. Ele- gantna izdaja: za ude: broš. 4 K, lepo vez. z zlato obrezo 6 K; za neude in po knjigarnah: broš. 5 K 40 h, lepo vez. z zlato obrezo 7 K 80 h. — Nadejamo se, da od prihodnje jeseni naprej ne bo slo- venskega salona, niti police v sloven- skem kmetskem domu — brez »Poezij S. Gregorčiča«, ki se mora umiliti vsa- kemu slovenskemu srcu. — Opozarjamo

pa tudi na to, da zakasnelcem s to knji- go z drugimi vred za 2 K v jeseni 1908 ne bomo mogli postreči. Zato naj se vsak pravočasno oglasi za uda, kdor hoče biti deležen te knjige za navadno udnino 2 kron.

»Vrtec« Časopis s podobami za slovensko mladi no. S prilogo »Angeljček«. Veliko stroškov imamo danes, ker časovne potrebe tirjajo, da naročamo in beremo razne liste, nekatere za razvedrilo, največ pa za izobrazbo, za pomoč v izvrševanju stanovskega poklica. Z naročanjem so obremenjeni še najbolj duhovniki, ker mora vsakdo sam biti naročen na najrazličnejše liste in časopise. Zato je marsikdo vznevo- ljen, ko čita vedno povsod: »Naročaj, naročaj! Marsikdo prav iz omenjenega razloga nekako nevšečno položi na stran tudi naš prepotrebni »Vrtec«, mesečnik za mladinsko odgojo, ki že 38. leto hodi med slovensko ljudstvo, da lika, uči in vzgaja našo mladino. — Kljub vsem ugovorom vendarle toplo priporočam omenjena časopisa vsem mladinolju- bom; če zase ne vpoštevajo takega beriva, saj ga krvavo potrebuje naša mla- dež, ki je zanj težko, dobiti kaj primer- nega. Nasprotniki naši so živalno delavni, naj tudi mi ne zaostanemo! Gos- pode katehetje naj bi osobito širili pri malih »Angelčka«, ki je res nekaj varih nedolžnih v marsikaterem oziru. Z na- ročanjem teh dveh mesečnikov storimo marsikaj za odgojo in varstvo mladine, zabranimo marsikaj hudega, slabega in brezbarvenega beriva, obenem pa pod- piramo društvo »Pripravniki dom«, ki se ima ustanoviti v bližnji prihodnosti.